ATEITIS

JUBILĖJINIAI
METAI
1960, NR. 10
GRUODIS

ATEITIS eina nuo 1911

1960 METAI Nr. 10

GRUODIS - DECEMBER

★

Redakciniai Kolektyvai:

1. Rimantas Rudys, Dalia Kolbaitė, Janina Konaukaitė, Jonas Račkauskas, Rimantas Repšys, Romualdas Burneikis, Danutė Maciūnaitė, Algis Urbanavičius, Sigitas Leimonas.

2. Rimvydas Šliažas, Dalia Kučėnienė, Dalia Indreikaitė, Veronika Tijūnėlytė, Petras Kaufmanas, Ramūnas Motekaitis, Jonas Šalčius, Angelė Katelytė, Giedrė Jankonytė

Šį numerį redagavo pirmasis kolektyvas.

Redakcijos adresas:

ATEITIS — Redakcija
4105 So. Albany Ave.,
Chicago 32, Illinois
Tel. VIrginia 7-7153

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10.00
Atskiro numerio kaina 50¢.
Administratorius Vytautas Šoliūnas

Administracijos adresas:

ATEITIS Administracija
5254 So. Trumbull Ave.,
Chicago 32, Illinois

★

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association.

„ATEITIS"

5254 South Trumbull Avenue
Chicago 32, Illinois

★

Subscription $5.00 per year
Single copy 50¢.

Second class postage paid at the Chicago Post Office.

★

TURINYS

L. Andriekus, Bernelių Mišios (eil.) 237
R. Kisielius, Naktis (eil.) 237
S. Sužiedėlis, Pirmosios Pažintys Kaune 238
J. Kidykas S. J., Kam Tavo Pasaulis 239
K. Skrupskelis, Apie At-kų Ideologiją 241
Metinė Studijų Tema 244
A. Liulevičiūtė, Ideologinė Kova Pasauly 246
L. Meškauskas, Religija Brazilijoj 248
Vytenis, Per Prizmę 250
Virginija, Ateitininkai ir mes — Studentai 252
Spaudos Apžvalga 254
J. Šilainis, Sporto reforma 255
V. Galdikaitė, Mūsų kalba 256
Korespondencija 257
1960 Metų Ateities Turinys 259

Viršelio nuotrauka Jono Račkausko

Bernelių Mišios

Iš L. Andriekaus naujo eilėraščių rinkinio — „Saulė Kryžiuose".

Skamba žingsniai
Ant ledo,
Ant sniego —
Į Bernelių mišias Tu šauki.
Ne Betliejaus žvaigždė — meilė veda,
Ne žvaigždė mus prikėlė iš miego.
Skamba žingsniai
Ant ledo,
Ant sniego,
Skamba žemė jauki
Mūsų žingsniais,
Angelų giesmėmis
Ir žvaigždėm, lyg sidabro varpeliais.

Žinom patys
Tą kelią
Per lauką —
Stebuklinga žvaigždė nespindės.
Prakarte rasim Jėzų vaikelį,
Prakarte, Išganytojau, lauki.
Žinom patys
Tą kelią
Per lauką —
Mums nereikia žvaigždės
Keliui rodyt
Užsnigtom lygumom,
Užpustytais kalneliais, pakalnėm.

Ten karaliai
Gal klaidžios
Po tyrus,
Ir varguoliui švies kelią naktis.
Lydi mus tavo akys atlaidžios,
Šildo mus apšarmojusios girios.
Ten karaliai
Gal klaidžios
Po tyrus
Ir žvaigždės nematys
Šventą naktį,
Nors jieškos danguje,
Savo balzganas galvas iškėlę.
Mes gi matom,
Kaip skliautą
Išpuošei
Milijonais šviesiausių žvaigždžių,
Ir taip lengva šią naktį keliauti —
Lengva sielai pleventi, lyg tošei...
Mes gi matom,
Kaip skliautą
Išpuošei,
Pro šarmotus medžius
Savo girių —
Pro Betliejaus nakties
Angelų ir snieguolių baltumą.

NAKTIS

Iš Romualdo Kisieliaus naujo eilėraščių rinkinio „Pirmoji Sėja".

Iš vakaro miglotų rankų
Iškrito deimantas
Ir subyrėjo pilkam dangaus aksome...
Jo žėrinčios skeveldros
Sužibo suspindėjo
Keliuose žemės,
Ir dangaus, ir vėjų

Palaidoję saulėtą dieną,
Kurios niekas neraudojo,
Kruvini debesys į tamsą nusileido...
Ir vėl alsuojanti naktis
Žvaigždėtais rūbais
Uždengė šaltą ir raupsuotą
Žemės veidą...

KRISTAUS GIMIMO ŠVENTĖJE LINKIME VISIEMS ATEITININKAMS IR SKAITYTOJAMS LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ.

Ateitis

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

PIRMOSIOS PAŽINTYS KAUNE

Simas Sužiedėlis

KAUNE dar važinėjo arkliniai tramvajai. Gatvės buvo grįstos netašytais akmenimis. Šaligatviai medinių lentelių.

Miestas buvo apklotas sniego, kai 1921 sausio pradžioje pamačiau tą žavų Nemuno ir Neries klonį. Jo šlaitai dar nebuvo apstatyti didesniais namais. Aukščiausios buvo bažnyčios, sutūpusios Nemuno ir Neries santakoje viena gretimai kitos. Tik bizantiškas soboras atokiau dairėsi, keldamas savo apvalią kepurę.

Palyginus su Vilnium, atsiradau lyg dideliam išsiskėtusiam kaime. Čia turėjo būti laikina Lietuvos sostinė.

Niekas iš pradžių netikėjo tuo laikinumu. Tikėjo teisingumu. Tikėjo nešališku didžiųjų valstybių ir Tautų Sąjungos sprendimu. Jų įsikišimu buvo sulaikytas lietuvių kariuomenės žygis į Vilnių po Širvintų ir Giedraičių laimėjimų.

Buvau tada dar Vilniuje. Lenkai kraustėsi. Kraustėsi ir sustojo. Sustojo ilgam. Net atsiradę iš Varšuvos liko Vilniuje, o tikri vilniečiai turėjo bėgti. Ir aš bėgau — viduryje mokslo metų ir per patį vidurį gimnazijos: penktoje klasėje.

Ir patek tu man tiesiai ant Prano Dovydaičio! Vaikšto gimnazijos kieme, užroglintam malkų krūvos. Vaikšto ir sūpsto užsirėkusią dukrą.

— Pone direktoriau, aš čia su prašymu...

— Su kokiu prašymu?

— Gimnazijos, — vynioju sulenktą lapą su keliais sakiniais: toks ir toks, iš ten ir ten, penkton klasėn — prašosi...

— O ligi šiol, kur buvai? (Na, tu vėpla nerėk, o tai atiduosiu tam čigonui! — ramina dukterį). Ar nežinai, — sako vėl man, — kad nauji mokslo metai neprasideda su Naujais Metais?

— Aš iš Vilniaus, — išdedu trumpai savo istoriją. — Prie Valkininkų vieną iš mūsų pagavo, ir tas išdavė.

— Prie Valkininkų? Tai gal Vincą buvai sutikęs?

— Ne, tuo metu buvau apie Varėną.

— Aha! Tai padėk... (Aš dairiausi po kiemą). Padėk ten ant malkų.

Nueidamas galvoju, kas bus su tuo prašymu: sušlaps nuo sniego ar vėjas nupūs. Bet mane pasivijo direktoriaus žodžiai:

— Rytoj ateik!

Pirmas susitikimas su Pranu Dovydaičiu jį parodė tokį, koks jis buvo ir kokį vėliau pažinau: netašytą kaimietį, kaip seno beržo žievę. Tačiau po ta žieve sravėjo lietuviška sula: gyva ir tauri siela. Šilta. Karštas lietuvis, kaitrus krikščionis ir žavus mokslo vyras buvo ateitininkų siela, galėjusi džiaugtis savo darbo vaisiais. Po dešimties metų, po pirmojo kongreso Kaune, ateitininkų jėgos buvo gerokai išaugusios.

Tik neseniai buvo nutilę šautuvų šūviai. Jie nusinešė Vinco Dovydaičio, jauno dar gimnazisto, gyvybę. Paliko auką Tėvynei ir didelį graudulį savo broliui Pranui. Ilsėjosi Kauno kapinėse. Vėlinių dieną degėme žvakes. Ir jam ir Vyt. Endziulaičiui ir kitiems. Kas nebuvo kritęs, degė Lietuvos atkūrimo darbu. Kiti buvo grįžę į mokyklos suolą.

GIMNAZIJOJE iš pradžių pamokos nesirišo. Buvo sugaišta laiko, buvo nutrūkusi nuseklumo gija. Pranas Dovydaitis raukydamasis kartą išvadino „dekoracija". Mergaitei gal ir būtų tikęs toks pravardžiavimas. Būtų slaptam širdies kamputyje pasidžiaugusi, kad graži. Berniukui tai reiškė pašaipą. Kam jis betinka klasėje, jei tėra jos dekoracija? Man tai nudiegė iki kulnų. Vadinasi, reikia pasistiepti ir prasistiepti.

Prisivijęs kitus mokinius, įsivijau ir į ateitininkų kuopą Kaune. Malonu buvo susieiti ir kiurksoti susirinkime, stebint, kaip kiti kapojosi „esminiais gyvenimo klausimais". Įsidrąsini, savo žodį įkiši — vieną, paskui jau du, paskui jau seka trys... Už kelinto tave pagauna:

— Ei, tu būsi pirmininkas, — nugriebia mane vos į septintąją įsiritus. — Be kalbų...

Atsikalbinėjimas nieko nepadėjo. Vargu kam tai padeda, jeigu nori organizacijoje išlikti. O man ateitininkai jau buvo pasidarę nieku neužvaduojami. Gi prisiėmęs kurias pareigas, prisiimi ir rūpestį. Gal ir nemažas jis buvo, jei kartą gatvėje tik iš trečio karto mane sulaikė:

— Tai ko neatsiliepi? Nė prisivyti negali!

Iš užpakalio ties pašto namais vijosi kun. Povilas Dogelis. Apvalus, raudonais skruostais, truputį kuprota nosim, žvitriom akim ir laibu balsu:

— Ar neateitum pas mane gyventi? Girdėjau esi be pastovios vietos. Turiu kambarį.

— Turiu pastogę, atsakiau, — su draugais iš Vilniaus.

KAM TAVO PASAULIS

Nors brangiausias, bet laiko nerodąs laikrodis nebe laikrodis. Nors mokyčiausias — žmogus nebe žmogus, kai nešlovina savo Kūrėjo ir jam netarnauja. Abiem to paties trūksta: nė katras neatlieka esminio savo paskirties tikslo.

„Turi akis, o nemato..." Jėzus prikišo savo laikų žydams. „Turi protą, o nesupranta" jis turėtų šiandien prikaišioti milijonams. Nesupranta, jog visų didžioji žmogaus nelaimė yra nesiskaityti su savo esminiu tikslu, o tragiškiausias apakimas pačiam vaidinti Dievą, ar jo vietoje garbinti aistras, mokslą, valstybę, ar bet ką kitą.

Kristus parodė žmonėms tikruosius santykius su Kūrėju Tėvu. Dievo šlovė ir tarnyba yra savaime suprantamas, nelygstamas, viską apimąs, viską persunkiąs, viską įprasminąs gyvenimo bei veiklos siekimas. „Tu mano Viešpats, aš Tavo tarnas. Ko nori, kad daryčiau? Tebūnie Tavo valia!" Štai pagrindinis Kristaus, todėl ir ateitininko nusistatymas, nuotaika ir elgesys.

Bet ar tai ne vergo nuotaika? Anaiptol! Tai tikroji žmogaus didybė. Viešpačiui tarnauti, tai su juo viešpatauti, tai dalyvauti jo laisvėje.

Žmogus turi reikalų ne vien su Dievu. Jis yra įstatytas į pasaulį, į visatą, susietas su šimtais ir tūkstančiais daiktų. Pasaulis ne tik jį supa, bet jį taip užima, taip įtraukia į visokius reikalų reikalus, uždeda jam visokių visokiausių pareigų, kad neretai nustelbia Dievo šlovę ir tarnybą. Kai vieni stačia galva pasineria pasaulyje ar kaip darbo vergai, ar kaip entuziastai optimistai ir jo išnaudotojai, tai kiti laiko jį aršiausiu žmogaus

---

— Rytoj atsikraustyk, ir baigta. Man reikia. O mokytis galėsi.

Pragyvenau ketveris metus prie Kauno katedros, pas jo viceprepozitą kun. Pov. Dogelį. Pas jį kitados buvo ateitininkų kūrimosi lopšys ir slapta susirinkimų vieta. Radau čia gyvą ateitininkų praeitį, kurios ligi tol gerai nepažinau. Radau kambarius, kur ateitininkai nuo rusų žandarų akių dengėsi. Radau pirmąsias „Ateitis", kaip ir dėdės klėtyje. Ten buvo pabiros, atskiri sąsiuviniai. Pas kan. P. Dogelį buvo įrištos į dvi stambias knygas, raudonais aplankais, paauksuotais kraštais, susegamos sagtimis, lyg kokia dėžutė nuo brangenybių. Tai buvo brangenybė! Primarginta pastabų ir prierašų. Radau taip pat kelis pirmųjų susirinkimų protokolus, kan. P. Dogelio užrašus ir fotografijas. Dar įdomesnės pasirodė gyvos fotografijos...

Pradėjęs varstyti kun. P. Dogelio duris, turėjau ir kitiem jas atidarinėti. O čia ima ir ateina —gyva fotografija: koks nors pažįstamas, bičiulis, buvęs veiklus pirmųjų susirinkimų dalyvis. Užsukdavo prel. Aleksandras Dambrauskas, pakeitęs savo vardą į Adomą, o pavardę — į Jakštą. Kad jis norėjo būti pirmuoju lietuvių vyru (ir tam tikra prasme kultūriniam gyvenime buvo), man netrukus paaiškėjo. Bet kodėl Jakštas? A. Dambrauskas - Jakštas buvo pirmas „Ateities" leidėjas ir iš dalies redaktorius. Ateidavo Kazys Bizauskas — dar ranka rašytos „Ateities" redaktorius Kaune. Rodėsi Pr. Dovydaitis, pirmasis ateitininkų vadas. Varstė duris kun. Pr. Kuraitis, vienas iš pirmųjų at-kų organizatorių užsienyje ir ilgametis ateitininkų dvasios vadas; prof. St. Šalkauskis, ateitininkų ideologijos grindėjas. Toliau visa eilė žymių ateitininkų ir visuomenės veikėjų — A. Stulginskis, kun. M. Krupavičius, minist. V. Černeckis, Z. Starkus, kun. M. Vaitkus, kun. dr. P. Bielskus, kun. A. Maliauskas, P. Grajauskas, dr. L. Bistras, kun. M. Reinys, R. Dulskis, A. Endziulaitis, Kl. Ruginis, M. Lipčius, Ed. Turauskas.

Tas sąrašas galėtų būti ilgas. Dar pailgėtų pridėjus, kad tai buvo Lietuvos prezidentas, jo kanceliarijos viršininkas, ministeris pirmininkas ir kiti ministeriai, aukštieji Lietuvos dvasininkai, Seimo nariai, Lietuvos atstovai užsienyje, profesoriai, bankų ir valdinių įstaigų direktoriai, mokslininkai, rašytojai, poetai ir tt. Kaikurie iš jų buvo fotografijose dar jauni, žvalūs, tik nokstą, kai dalyvavo pirmose ateitininkų kuopelėse, buvo tik moksleiviai ir studentai, mokėsi Rusijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Belgijoje. Dabar jau buvo aukštose vietose iškilę, dvasios galiūnai, kurių ateitininkai savo himnu prašė iš Apvaizdos savam kraštui.

Kan. Povilas Dogelis minėjo, kad buvo veiklios ir mergaitės. Vieną kitą irgi mačiau. Jau ištekėjusią. Vyravo vyrai. Kūrė nepriklausomą Lietuvą.

Daug svečių piimdamas ir išsikalbėdamas, turėjau progą patirti, kad Lietuvą jie vaizdavosi būsiant tik tada tvirtą ir šviesią, kai ji bus ne tiktai grynai lietuviška, bet ir giliai krikščioniška.

priešu, todėl vengtinu, paniekintinu, atmestinu. Žmogus turįs tik Dievu tesirūpinti.

Savo įtaka pasaulį atnaujinti siekiąs ateitininkas turi suprasti ne tik savo santykius su Dievu, bet ir su pasauliu. Suprasti juos, kaip Kristus suprato, kaip supranta Jo dvasią toliau palaikančioji Bažnyčia. Tat antrasis lemiamas, kiekvienam žmogui išsiaiškintinas klausimas yra šis: koks pasaulio ir visų jo daiktų tikslas ir prasmė. Tik į tą klausimą atsakius yra galima išmintingai nepavojingai naudotis kūriniais.

Aiškiai, stipriai bei trumpai atsako šv. Ign. Lojola savo dvasinių pratybų fundamente: „Žmogus yra sukurtas Dievui šlovinti, gerbti, tarnauti ir tuo išganyti savo sielą. *Visa kita yra sutverta žmogui, padėti jam siekti savo tikslo, kuriam jis yra sutvertas*".

„Visa kita" čia reiškia visa, kas ne žmogus ir ne Dievas. Visa visata, visa žemė ir kiekvienas daiktas. Ne tik negyvasis ir gyvasis gamtos pasaulis, bet ir kultūra, ir mokslas, ir menai, ir istorijos įvykiai, visas dvasios pasaulis, visos žmonių bendruomenės, kaip šeima, tauta. valstybė, net pati Bažnyčia, net pati švenčiausioji Kristaus žmogystė. Visa, absoliučiai visa, kas yra sutverta, ne iš savęs egzistuoja. Todėl ir ne sau egzistuoja, o tam, kam Kūrėjas juos sukūrė. Kam sukūrė? ŽMOGUI! Ne sau juos Dievas kūrė. Jam visa tai nereikalinga. Žmogui. Žmogui tai reikalinga. Net būtina. Todėl tarp Dievo ir pasaulio stovi žmogus. Tarp amžinojo, begalinio, nesikeičiančio Dievo ir praeinančio, riboto, nuolat besikaitaliojančio pasaulio stovi Dievo pašauktas žmogus. Šita žmogaus padėtis pasaulyje kupina didžiausios reikšmės. Gaila, kad per dažnai ji paleidžiama iš akies. Visi amžių būvyje pasitaikę paklydimai ir žmonijos sukrėtimai yra principinio ar praktiško šitos Kūrėjo tvarkos sukeitimo vaisiai. Vienintėlis tikras ir teisingas supratimas gali būti tik tas: žmogus sukurtas Dievui, visa kita žmogui.

Svarbios išvados

1. Negalima susavistovinti nė vieno sutvėrimo, paverčiant jį tikslu. Niekas pasaulyje nėra pats sau. Joks kūrinys neprivalo nustelbti kitų, tartum jis būtų visko paskutinis saikas ir norma. Taip suprastas ir Kristus su Bažnyčia yra žmogaus tarnas.

2. Negalima apeiti žmogaus, kaip visų daiktų tikslo. Kūriniai turi prasmes ir savo tikslą pasiekia tiktai per žmogų. Todėl negali būt nė kalbos apie netobulumą tol, kol pasaulis ir visi jo daiktai padeda žmogui siekti savojo tikslo, šlovinti Dievą ir jam tarnauti. Per žmogų visi daiktai dalyvauja Dievo šlovėje.

3. Žmogus Dievo tarnas viešpatauja visiems žemės daiktams, visai visatai. Jam skirta apvaldyti pasaulį. „Visa yra jūsų! Jūs gi esate Kristaus! Kristus yra Dievo" (1 Kor. 3, 22). Visa eina iš Dievo ir privalo padėti žmogui į jį artėti ir jį pašlovinti.

4. Kadangi viskas yra žmogui ir yra priemonės jo tikslui siekti, tai „Jis privalo kūriniais tiek naudotis, kiek padeda, ir tiek jų atsisakyti, kiek jam kliudo to tikslo siekti". Štai šv. Ignaco formuluota aukso taisyklė pasauliu naudotis. *Tantum — quantum! Tiek, kiek.*

Šitas dėsnis atskleidžia visų kūrinių prasmę ir vertę. Jie tiek tėra vertingi, kiek tarnauja žmogui Kūrėją šlovinti ir jam tarnauti. Šalia to tikslo jie beverčiai. Jie tampa žalingi, kai virsta kliūtimis. Kaip siekiant bet kurio žemiško tikslo protingi žmonės naudojasi tik padedančiomis priemonėmis ir tai skaito išmintinga, ir sykiu stengiasi pašalinti ar apeiti visas kliūtis, tai ta pati išmintis, „common sense" verčia žmogų naudotis visais sutvėrimais tiek, kiek jam padeda siekti savo esminio tikslo, o nesinaudoti, kiek tam kenkia.

Šitas pasaulio supratimas teikia visą apvaldančią, didingą krikščioniškojo gyvenimo idealo vienybę. O paties giliausio religijos ir gyvenimo suskilimo bei išsiskyrimo pagrindas glūdi šitos gyvenimo taisyklės nesilaikyme.

Paskutiniam *Ateities* numeryje tilpusios ir-čia išdėstytos mintys atskleidžia žmogaus dvasiai didingas ir žavias gyvenimo perspektyvas, kiek jos liečia žmogaus gyvenimo ir visos kūrinijos prasmę. Žmogus, ne aklų gamtos jėgų padaras, o visos buities, gėrio ir laimės šaltinio Dievo kūrinys. Jo meilės kūrinys. Sukurtas pažinti, susižavėti, ir šlovinti savo Kūrėją Tėvą, jam tuo būdu tarnauti ir šitaip laimei pasiekti. Visa kita, begalinė kūrinių įvairybė, tai mylinčio Kūrėjo dovanos žmogui, padėti jam atlikti savo gyvenimo uždavinį. Rask kitą didingesnį, vertingesnį, žmogui garbingesnį gyvenimo ir pasaulio prasmę.

J. Kidykas, S. J.

APIE ATEITININKŲ IDEOLOGIJĄ

Tarp Ateitininkų ideologijos ir Ateitininkų veiklos tarpininkauja ateitininkiška asmenybė, kurią ta ideologija suformuoja ir kuri savo eilėje veikia visuomenėje ir kuria ateitininkišką veiklą. „Veikla" šiuo atveju apima ir rutininius kasdieninės veiklos aspektus, bet didesnis dėmesys yra kreipiamas į idėjinę veiklą, būtent, į visus tuos atsakymus, kuriuos ateitininkai duoda į iškilusias problemas, ar jos liestų visuomeninį gyvenimą, religiją, mokslą ar meną. Šitoks ideologijos su veikla santykio aptarimas stovi ryškiame kontraste kitam galimam to santykio aptarimui. aptarimui, kuris atmestų asmenybę ir pripažintų tiktai tiesioginį ryšį. Šiuo atveju, ideologija būtų lygi veiklai, ta prasme, kad ideologijoje būtų numatyti visi atsakymai, kuriuos ateitininkas gali duoti. Būtų ideologija ir būtų veikla, arba paprasčiau kalbant būtų surašyti tam tikri principai, taisyklės, tikslai, metodai, kurie būtų paraidžiui įgyvendinami per veiklą. Ir aišku, kad šitokia formulacija nėra patenkinanti, nes tai sukurtų grynai statinę organizaciją, be galimybės augti ar plėtotis. Ir todėl, tarp ideologijos ir veiklos reikia įterpti asmenybę, kuri įvestų dinamiškumo elementą, kuri kaip tik sudarytų galimybę augimui ir keitimuisi, aišku, tuo pačiu ir smukimui. Mes galime drąsiai teigti, kad asmenybė yra vienintelis tarpininkas tarp raidės ir dvasios, o raidė visada yra statiška tiek, kiek dvasia yra dinamiška.

Bet jeigu trilypis santykis yra priimtinesnis, jis taip pat yra problematiškesnis ir, toliau analizuodami šį klausimą, bandysime išryškinti jo problematiškumą ir pajieškoti galimų sprendimų. Šiame santykyje, iš karto atsiranda pavojus, kad veikdamas, asmuo gali nukrypti nuo pagrindinių ideologijos siekimų, ar neteisingai ideologiją interpretuodamas ar suformuluodamas jai neatitinkančius atsakymus. Asmuo gali klysti. Ir tai visai suprantama, nes kada įvedame tarpininką, mes ryšį sukomplikuojame ir sudarome galimybę šio santykio sugriuvimui: ideologija teigia vieną, veikla eina kita kryptimi ir tuo būdu nėra atsiekiami ideologijos numatyti tikslai. Tarpininkas, neteisingai interpretuodamas ir pritaikydamas, iššaukia priešingumą tarp tikslų ir veiksmų kuriais yra bandoma tikslus įgyvendinti. Pirmu žvilgsniu, antroji galimybė neslepia šio pavojaus, nesudaro galimybės priešingumo išsivystymui ir atrodo daug saugesnė. Šis saugumas susideda iš to, kad ideologija yra priimama paraidžiui, viskas yra aiškiai ir pilnai suformuluota ir priimama be jokios kritikos ar interpretacijos. O kur nėra interpretacijos, nukrypimo pavojus yra daug mažesnis ir šis faktas sukuria savotišką saugumo iliuziją. O trilypis santykis, iš pirmo karto, šios garantijos neturi, visada atsistoja prieš klaidos galimybę, slepia savyje riziką, kad asmuo darydamas interpretacijas gali nuinterpretuoti. Tolimesnėje šio straipsnio eigoje, bandysime parodyti, kad iš tikrųjų yra atvirkščiai, kad didesnė rizika slepiasi tiesioginiame santykyje, kada trilypis sumažina priešingumo galimybes.

Jeigu mes priimame ideologijos — asmenybės — veiklos formulę, savo pagrindinį dėmesį nukreipiame į asmenybę, kaip į pačią pagrindinę šio santykio dalį. Ne todėl, kad būtų įmanoma apsieiti be kitų dviejų dalių, faktiškai be jų asmenybė praranda visą savo svarbumą, bet todėl, kad ja remiasi visas santykio tikrumas. Asmenybei neteisingai tarpininkaujant, šis santykis sugriūna, kaip jau buvo minėta. Iš viso to seka išvada, kad organizacija arba sąjūdis, kuris tokią ideologiją priima, savo pagrindinį dėmesį kreipia į asmenybę, stengdamasis ją išugdyti kuo tobulesnę ir konsekventiškesnę. Visai suprantama, siekdama savo tikslų, organizacija stengiasi juos išlaikyti visame jų grynume ir pilnume. Jeigu priimame tą formulę, asmenybė tampa faktoriumi, kuris sukelia nukrypimo pavojų ir kuriuo remiasi ideologijos tikslų atsiekimas. Pagrindinis organizacijos uždavinys yra tokią asmenybę išauginti ir ideologija pasidaro svarbiausia kaip pedagoginė priemonė, kuri sukuria asmenybės idealą ir, laikydamasis šio idealo, organizacija formuoja savo narius. Bet čia turime pastebėti vieną, jeigu pavyksta išugdyti tobulą asmenybę šis santykis negali sugriūti. Šį aspektą bandysime paryškinti šiek tiek vėliau. Bet dabar, galime suformuluoti vieną labai svarbią išvadą — trilypio santykio pavojus nekyla šio santykio esmėje, bet vienoje šalutinėje galimybėje. Dažnai pasitaiko, kad organizacija nepajėgia suformuoti tinkamų asmenybių, ar tai dėl ideologijos netinkamumo, per mažų pastangų ar dėl tinkamos medžiagos nebuvimo. Bet ši galimybė nekyla pačioje santykio esmėje, bet atsitiktinose istorinėse sąlygose, kurios, be abejo, visada persekios kiekvieną ideologinę organizaciją, bet kurias yra galima nugalėti.

Iš kitos pusės, dvilypis santykis nukrypimo pavojų slepia pačioje savo esmėje. Jeigu ideologiją definuojame ne kaip pedagoginę priemonę, bet kaip užbaigtą receptų rinkinį, kaip jau buvo anksčiau minėta, mes sukuriame visiškai statinę organizaciją. Tokios ideologijos būdingiausias bruožas yra tai, kad ji buvo sukurta vienu metu ir vienoje konkrečioje aplinkoje. Sakykime, ją parašė vienas žmogus, ar viena grupė žmonių, atsižvelgdama į konkrečius to laiko reikalavimus. Ir tuo būdu, tokia ideologija pasidaro ribota, esminiai ją apsprendžia vietos ir laiko sąlygos. Ir pačiu savo sudarymu, tokia ideologija gali tobulai veikti tiktai tada, kada galioja tos pačios vietos ir laiko sąlygos, kada nėra iškelti jokie nauji klausimai ir nėra pasiekti nauji įžvelgimai ideologijoje paliestais klausimais. Statinė ideologija su laiku pasensta, ir ji negali nepasenti, nes veiklos sąlygos ir dienos reikalavimai visados keičiasi, o tokia ideologija negali keistis. Ir čia atsiranda priešingumas tarp ideologijos ir tarp tų sąlygų, kuriose ideologija veikia, tarp statiškos ideologijos ir dinamiškų veikimo sąlygų. Prie šio teigimo galime prieiti iš truputį skirtingo taško, iš žmogaus, kuris veikia. Veikdamas pagal pasenusią ideologiją, jis gali daryti žalą savo pagrindiniams tikslams. Ta prasme, kad jo naudojamos priemonės ir visas jo galvojimas nebeatitinka laiko reikalavimams, ir dažnai gali atrodyti, kad ir jo tikslai nebeatitinka laiko reikalavimams ir šis faktas natūraliai diskredituoja tuos tikslus. Jie yra pristatomi, kaip neatitinką laiko reikalavimams ir kaip tokie negali būti priimti. Jo nesugebėjimas sutikti ir valdyti naujas situacijas duoda pagrindo išvadai, kad jo visa ideologija, jo siekiami tikslai, nesugeba sutikti naujų situacijų. Nesvarbu, kiek tie tikslai bus teisingi ir vertingi, kiek jie iš tikrųjų sugeba atsakyti į visus klausimus, tokia išvada, apie tikslų pasenimą, bus visiškai teisinga. Jie yra įrėminti statiškoje ideologijoje ir tai ideologijoje, kurios pagrindinė žymė yra jos statiškumas. Ir taip kaip tie tikslai yra suformuluoti, jie yra statiški ir todėl jie pasensta. Jie tokiais pasiliks, ligi kol jie bus pervesti į dinamiškos ideologijos rėmus, ir čia bus performuluoti. Tęsiant toliau, reikia pastebėti, kad praktikoje ir dvilypis santykis slepia nukrypimo pavojų, lygiai tokį patį minėjome ryšium su trilypiu santykiu. Kaip ir ten, taip ir čia, asmuo gali elgtis ne pagal ideologiją, ir jo elgesys, kaip ir ten, priklausys nuo

N. Y. studentų at-kų vėliavos šventinimas. Šventina kun. N. Pakalniškis. Dešinėj kun. J. Pakalniškis. Prie vėliavos p. M. Šaulienė, G. Naujokaitis ir p. St. Lušys.

atsitiktinų sąlygų. Nes čia, taip pat, asmuo yra tas, kuris veikia, bet jis čia įeina, tiktai kaip vykdytojas, o ne kaip kūrėjas, ir jo buvimas formulės nepakeičia. Skirtumą galime išreikšti sekančiai, vienu atveju asmuo yra interpretatorius ir į santykį įneša save, antruoju, asmuo yra skaitytojas ir pasilieka nuošaliai. Ir vėl galime pastebėti, kad nukrypimo pavojus čia yra net didesnis, nes į konsekventiško veiksmo — veiksmo kuris išplauktų iš ideologinio nusistatymo — klausimą nėra kreipiamas joks dėmesys. Savotiškai, ši pažiūra prileidžia, kad asmuo visiškai natūraliai tai darys. Bet, savaime aišku, nevisados taip būna. Blogiausiu atveju, nukrypimo pavojus lygiai tiek pat randasi abiejuose santykiuose, nes galioja tas pats faktorius. Bet vienu atveju, į tai yra atkreiptas sąmoningas dėmesys, o antruoju — tai yra visiškai ignoruojama.

Šiuo metu turime dvi galimybes ir tarp jų turime rinktis ir tai galime padaryti, nes jas abi esame bent šiek tiek įvertinę ir, manyčiau, kad turime pasirinkti tą kuris centrinį vaidmenį duoda asmenybei. Bet, čia atsistojame bent du pagrindinius ryšius, prie kurių buvo paliestas anksčiau, bet kadangi buvo pats sunkiausias, jis buvo atidėtas pabaigai. Priėmę trilypę struktūrą, turime sugebėti atsakyti į klausimą — kokį vaidmenį ideologija vaidina veikloje? Arba, kokiu pagrindu mes teigiame, kad šis santykis negali sugriūti, nors ir prileidžiant išvystytą asmenybę? Ligi šiol tai traktavom kaip savaime aiškų dalyką ir nesistengėme duoti bet kokios platesnės analizės, bet tokia analizė yra būtina ir, jeigu mes negalime jos įvykdyti, arba blogiausiu atveju parodyti, kad tokia analizė yra galima, šią formulę mes turėsime atmesti, nes ji būtų nepateisinama. Radome, kad šio santykio privalumas glūdi tame, kad savo esmėje jis nega'i sugriūti, kada antrasis ne tiktai gali, bet ir turi. Tai sudarė pagrindinį mūsų pasirinkimo motyvą ir jeigu nerandame reikiamo pateisinimo, tai šis motyvas atpuola, ir mes neturime pasirinkimui pagrindo. Neigiamu atveju, turėtumėm jieškoti dar kokio trečio santykio, arba prieiti išvados, kad dvi'ypis santykis yra vienintelis galimas. Paskutiniu atveju, bent logiškai žiūrint, būtumėm priversti kas kartą kurti naują organizaciją ir naują ideologiją, stengdamiesi išvengti priešingumo tarp ideologijos ir veikimo aplinkos.

Tuo būdu, mes prieiname prie tos pačios problemos, tiktai iš kitos pusės, būtent, organizacijos tęstinumo klausimo, ideologijos gyvavimo laike. Tiesioginio ryšio atveju, organizacijos tęstinumas atrodo yra užtikrintas, bet kaip matėme, jisai sugriūna prieš besikeičiančias veiklos sąlygas. Ir todėl manyčiau, kad ir čia asmenybė vaidina pagrindinę rolę, savyje sujungdama praeitį ir ateitį. Ir vėl, asmenybė yra vienintelis veiksnys, kuris gali sujungti praeitį su ateitimi, tuo būdu užtikrindamas tikrą ideologijos tęstinumą — savyje sukurti tokią ideologiją, kuri niekados nesikeisdama visada yra dinamiška ir nauja. Be abejo, tai, apie ką kalbėiome anksčiau yra intymiai surišta su šiuo klausimu. Tik ankstyvesniu atveju, daugiau dėmesio kreipėme į ideologijos ryšį su veiksmu, o čia — ideologijos praeities su jos ateitimi. Bet ilgiau čia nesustosime, nes jau laikas susiremti su pačiu svarbiausiu klausimu.

Anksčiau teigėme, kad ideologija yra daugiausia pedagoginė priemonė, kurios tikslas yra formuoti asmenį, išugdyti asmenybę. Ideologija tai daro pasidarydama integralia asmenybės dalimi. Po ideologinės „indoktrinacijos" asmuo negali būti suprastas, ir aptartas, jeigu į tokį aptarimą neįeina jo ideologinis nusistatymas. Žodį „indoktrinacija" naudoju kabutėse, nes šiame procese, jeigu jis yra teisingai suprastas, negalime apsieiti be asmens bendradarbiavimo. Asmuo visada pasilieka galutinio sprendimo teisę, teisę kritikuoti kiekvieną ideologijos aspektą ir kiekvieną priimti ar atmesti. Tik tai kūrybingas asmens bendradarbiavimas gali sukurti asmenybę, arba tiksliau pasakius — kritiškas bendradarbiavimas. Jeigu šis asmuo randa, kad kaikurios centrinės šios ideologijos dalys jam yra nepriimtinos — būtent, jis randa, kad jos yra neteisingos, jisai šios ideologijos atsisako ir klausimas tuo yra užbaigtas. Bet jeigu kritinis procesas nepajėgia ideologijos sugriauti, visiškai teisėtai ideologija tampa to asmens dalimi, jisai tą ideologiją priima ir pagal ją veikia. Pripažindami kritikos teisę, išvengiame situacijos, kur asmuo tiki todėl, kad jis priklauso, o ne — priklauso todėl, kad jis tiki. Asmuo pilnu savo sąmoningumu apsisprendžia už ideologiją ir tuo pačiu už priklausymą organizacijai, jis apsisprendžia siekti ideologijos numatytų tikslų, naudoti numatytus veiklos metodus ir prisitaikyti ideologijos numatytų moralinių normų. Šios „indoktrinacijos" eigoje, ideologija įeina į asmenį ir tampa to asmens dalimi. Ideologijos tikslai pasidaro asmens tikslais, ideologijos veikimo metodai pasidaro jo veikimo metodais, numatytos moralinės ribos pasidaro jo moralinėmis ribomis. Be abejo, tikrovėje šis procesas niekados nebūna toks tobulas, ar nededama užtektinai pastangų, ar pats asmuo nelabai nori šitokio sąmoningumo laipsnio, bet šis procesas turėtų būti išgyventas prieš kiekvieną priklausomumo apsisprendimą. Tarp kitko, čia nebūtinai turiu mintyje priesaikas ar kitokį formalų priklausomumo išreiškimą, nes ideologinėje organizacijoje, išviršinis ženklas nelabai daug ką reiškia — jie daugiau

reiškia, pavyzdžiui, kariuomenėje. Bet grįžtant prie temos, ligi šiol ideologija teturi pasilikti tokia, kokia ji yra, arba tokia, kokia ji buvo suformuluota, jeigu mes nekreipsime dėmesio į kaikuriuos šalutinius momentus. Šiame procese, pasidarydama žmogaus dalimi, ideologija neišgyvena jokio pasikeitimo. Bet kada ji pasidaro asmenybės dalimi, ideologija išgyvena, ką galime pavadinti, potencialią transformaciją. Jai atsiranda keitimosi galimybės, nes ji yra sujungiama su kūrybingumo momentu. Tai yra tas pats, ką pirmiau vadinome tarpininkavimu ar interpretacija. Kadangi savyje ideologija neturi galimybės kūrybai, ideologija negali savęs interpretuoti, kad padarytumėmė ją dinamiška, turime prie jos prijungti kūrėją. Išuo atveju ideologijos tikslais gyvenančia asmenybe.

Šioje interpretacijoje galime rasti bent du pagrindinius ryšius, prie kurių dabar sustosime.

Iš vienos pusės ideologija duoda asmenybei tas kategorijas, pagal kurias ji stebi ir interpretuoja savo aplinką. Kad nebūtiau neteisingai suprastas, bet kuris žmogus stebėdamas pasaulį, jį interpretuoja ir vertina pagal savo asmeniškas kategorijas. Medžiotojui miškas prigaudžia žvėris, statybininkui yra medžiagos šaltinis, įsimylėjusiems — pasivaikščiojimo vieta, ūkininkui — neišnaudotas žemės plotas, tinginiui — patogus pavėsis. Visi mato tą patį mišką, bet kiekvienas jame mato skirtingą prasmę ir jį vertina savaip. Interpretacija daikto nepakeičia, jis pasilieka tas pats, bet skirtingos interpretacijos sudaro pagrindą skirtingam reagavimui. Ideologija, duodama asmeniui stebėjimo kategorijas, vertinimo asmeniškumą įkelia į sąmoningumo plotmę ir jeigu tos kategorijos yra teisingos, sudaro pagrindą teisingam daikto įvertinimui. Ir vėl, reikia pastebėti, kad dažnais atvejais yra kelios interpretatcijos, kurios yra "teisingos", kaip mūsų minėtame pavyzdyje iš tų asmenų yra teisus — klausimas tada pasidaro grynai pragmatinis, kuri interpretacija atsieks naudingiausių rezultatų. Bet iš kitos pusės, yra daug klausimų, kur yra tik viena teisinga interpretacija ir tokiais atveiais, teisingos kategorijos sudaro pagrindą teisingam įvertinimui. Ideologija duoda galimybę asmeniui daryti sąmoningus vertybinius sprendimus ir pagal šiuos sprendimus veikti. Iškilus bet kokiai situacijai, asmuo stengsis ją įvertinti, nustatyti, ar ji yra gera ar bloga, ir tai jis darys atsižvelgdamas į savo tikslus. Tiek, kiek tokia situacija neprieštarauja jo siekiamiems tikslams — jeigu ši konkreti situacija turi su jais ką nors bendro — tiek ji yra vertinama teigiamai, tiek kiek ji prieštarauja — tiek ji yra vertinama neigiamai. Padaręs šį sprendimą, asmuo galės jieškoti išvadų, kaip jis turi šitokioje situacijoje veikti, ir jo atsakymas į šį klausimą bus apspręstas jo ideologinio nusistatymo. Ir šita prasme ideologija duoda kategorijas, pagal kurias mes vertiname pasaulį. Kad būtų aiškiau, paimkime konkretų pavyzdį: Kruščiovas pastebi, kad visas pasaulis negyvena socialistinėje santvarkoje. Būdamas socialistu, jis šitokią padėtį vertina neigiamai. Ideologija jam iš karto pristato veikimo galimybes, jis nusprendžia, kad reikia kelti revoliuciją, ir jis tada ją kelia. Čia svarbu pastebėti viena: ideologija nenumato visų galimų situaciių ir visų galimų veikimo metodų, ji tik sudaro galimybę situacijom vertinti ir rasti tinkamus veiklos metodus. Antruoju atveju — dvilypiame santykyje — ideologija turėtų numatyti visas galimybes, ir asmuo negalėtų veikti tais atveiais, kur ideologija nieko nenumato. Ši išvada gali atrodyti gana forsuota ir labai nereikšminga, bet nemanyčiau, kad ji tokia yra. Čia vėl iškyla sąmoningumo klausimas, būtent — dvilypio ir trilypio santykių loginis išskyrimas duoda progos įsisąmoninti šias dvi abstrakčias galimybes, kad konkrečiais atvejais — sutikdami naujas situacijas — žinotumėm, kaip mes turime jas sutikti, žinotumėm savo teises ir pareigas jų atžvilgiu. Taip pat yra bandoma duoti tam tikrus loginius rėmus diskusijom, liečiančiom ateitininkų organizacijos pobūdį.

Tad viename interpretaciios aspekte, ideologiia duoda asmeniui pasaulio vertinimo kategoriias. Iš kitos pusės, ta pačia eiga susidaro galimybė pačios ideologiios tobulėjimui. Asmenybė, sąmoningai siekdama tam tikrų tikslų ir sąmoningai prisilaikydama tam tikrų principų, žvelgia į ideologiią ir vertina pačią ideologiią, žiūri, kad ji kaip pedagoginė priemonė atitiktų iai statomus reikalavimus. Asmenybė prižiūri, kad neiškilų priešingumas tarp ideologiios ir veikimo salygų. Čia reikia atsiminti du dalykus. Iš vienos pusės mes prileidžiam, kad šis asmuo yra priėmes ideologiios tikslus, ir iš antros pusės, prileidžiam, kad tie tikslai yra teisingi ir, kad jie tuo būdu galioia visada, arba bent ligi tol, kol jie vra atsiekti arba vra veikimo galimybės. Pirmoji prielaida, mums užtikrina, kad ideologiia nebus esminiai keičiama, ieigu ji būtų, ji nebebūtų ta pati ideologiia, ir tuo pačiu tas asmuo nebūtų ištikrųjų priėmes ideologiios tikslų. Antroji — duoda pagrindą manyti, kad šitoks ideologiios pritaikymas yra galimas. Šis procesas vyksta labai paprastai, kur yra pastebimi trūkumai, ten ideologija yra papildoma arba išmetamos pasenusios dalys. Ir vėl, ideologiia negali savęs pataisyti, o ii turi tai suvebėt, jei norima, kad ji būtų dinamiška ir būtų pritaikyta visoms veikimo sąlygoms. Todėl, mes prijungiame arba jai duodame, kūrybingą asmenybę, kuri ją pataisys.

Manyčiau, kad esame nurodę bent kryptį, kuria eidami galime atsakyti į iškeltą klausimą, koks yra ideologinis ryšys su veikla ir kuo pateisiname teigimą, kad trilypis santykis negali sugriūti. Tai darėme, bandydami analizuoti asmenybei numatytą vaidmenį šitame santykyje.

K. Skrupskelis

„LAIŠKAI LIETUVIAMS" SKELBIA KONKURSĄ

parašyti geriausiam straipsniui, tema **„Svarbiausieji mūsų uždaviniai dabartinėse išeivijos sąlygose".** Straipsnių antraštės gali būti įvairios, tik reikia stengtis atsakyti į pagrindinį klausimą, kaip lietuvis turi elgtis, kad dabartinės išeivijos sąlygos jam nebūtų kliūtis, bet priemonė pasiekti ir amžinus ir žemiškus idealus. Ką jis turi įsigyti, ko atsisakyti, prieš ką kovoti, ką pasilaikyti, ką keisti ir t.t.? Straipsnyje galima nagrinėti, koks dabartinis lietuvis yra ir koks turėtų būti. Būtų gera ypatingą dėmesį atkreipti į mūsų jaunimą ir studentiją.

Konkursas baigiasi 1961 m. vasario mėn. 1 dieną.

Straipsnio ilgumas — ne daugiau kaip penki „Laiškų Lietuviams" spausdinti puslapiai (apie 2500 - 3000 žodžių).

Pasirašyti slapyvardžiu. Atskirame vokelyje, ant kurio parašomas slapyvardis, turi būti nurodyta tikroji autoriaus pavardė ir adresas.

Už geriausius straipsnius bus duodamos šios premijos:

I — 100 dol., II — 50 dol., III — 30 dol., IV — 20 dol.

Premijų mecenatai, aukojusieji po 100 dol., yra dr. Stasys ir Milda Budriai ir „Jaunoji Lietuva" (dr. A. Rudokas).

Laimėtojams premijos bus įteikiamos „Laiškų Lietuviams" metiniame parengime 1961 m. kovo mėn. 11 d. 7 val. vakaro.

METINĖ STUDIJŲ TEMA

— IDEOLOGINĖ KOVA PASAULYJE

„Istorija rodo, kad gyvas bendradarbiavimas tarp religijos ir kultūros yra buvęs normali istorinė būklė".

Ch. Dawson

Mūsų metinė studijinė tema yra „Ideologinė kova pasaulyje". Dėmesys bus atkreiptas į tris pagrindinius sąjūdžius: socializmą bei komunizmą, egzistencializmą arba ateistinį humanizmą, ir scientizmą arba pozityvizmą. Kiekviena iš šių srovių yra palikusi gilius pėdsakus mūsų pasaulyje ir turi savo specifinius bruožus, bet visos trys yra užakcentavusios vieną bendrą momentą, būtent, transcendentinės religijos neigimą. Ir, matyti, tos srovės yra turėjusios tiek įtakos, kad joms pavyko sugriauti tą religijos ir kultūros bendradarbiavimą, apie kurį Ch. Dawson rašė, nes mūsų laikais mes turime geriausiu atveju tiktai apsišaudymą iš izoliuotų pozicijų, o blogiausiu — iš viso nieko. Šis mūsų laikams būdingas bruožas turėtų apibrėžti mūsų studijinės temos pagrindinę problemą: suprasti transcendentinės religijos vietą istorijoje ir mūsų laikų padėtį šiuo atveju, stengiantis iš vienos pusės nepažeisti mūsų laikų laimėjimų, o iš kitos, nepamiršti teisėtų religijos reikalavimų, sukuriant jai centrinę rolę mūsų visuomenėje.

Nemanyčiau, kad vienų metų bėgyje būtų galima surasti bet kokį galutinį atsakymą, bet mes galime įsisąmoninti ir suprasti šios problemos vietą mūsų amžiuje.

Kaip bendrą įvadą šiai temai rekomenduojame Ch. Dawson knygą, iš kurios yra paimta ta citata, *Religion and Culture* (Sheed & Ward, London, 1948). Šis veikalas yra svarbus keliais atvejais. Pirmiausia, jame yra analizuojamas religijos filosofijos vystymasis, pradedant natūralia teologija racionalizmo laikais, palyginamąja religija 19-tame amžiuje ligi religijos psichologijos 20-tame. Iš kitos pusės, yra bandoma apibrėžti gyvą santykį tarp religijos ir kultūros. Norime ypač atkreipti dėmesį į 206 p. sekančią ištrauką:

„Bet koks religinis sąjūdis, kuris pasisavina grynai kritinę ir negatyvią pažiūrą į kultūrą... yra griovimo ir desintegracijos jėga, kuri prieš save mobilizuoja visus sveikiausius ir konstruktyviausius visuomenės elementus, kurių jokiu būdu negalima atmesti kaip nereikšmingus žiūrint iš religinio taško. Iš kitos pusės, religijos sutapatinimas su atskira kultūrine sinteze, kuri buvo pasiekta viename laiko ir erdvės taške istorinių jėgų poveikyje, yra mirtinas religinės tiesos universaliam charakteriui. Tai yra ištikrųjų stabmeldystės rūšis — amžinosios transcendentinės tikrovės iškeitimas į žmogaus sukurtą paveikslą." Tai mums nurodo kelią, kurio mes bandysime ieškoti šių metų eigoje — tai nurodo reikalingumą savotiško sintezės kelio tarp visiško kultūros atmetimo ir istorinių jėgų sudievino, kaip yra padarę tie trys minėti sąjūdžiai ir gal kaip kartais darome ir mes patys."

Naujų socialinių santvarkų kūrėjai:

I. *Auguste Comte* — žmonijos religija, moksliškai tvarkoma visuomenė. Bibl. *The Catechism of Positive Religion* (Savotiškas kuriozas). L. Levy-Bruhl *The Philosophy of Auguste Comte* (Comte sistemos santrauka. Nors Comte skaitomas atgyvenusiu, bet jis gana ryškiai iškelia kaikurias mintis, kuriomis dar ir dabar yra operuojama).

II. *Robert Owen* — industrinės santvarkos reformos, „utopinis" socializmas, kooperatyvinio gyvenimo bandymai.

III. *Marksas* ir *Engelsas* — Komunizmas.

A. 1. Mokslinis socializmas. Bibl. Karl. Marx, *The Poverty of Philosoph* (Foreign Languages Publishing House, Moscow, 1956, su Engelso įvadu. Marxo polemika prieš Proudhon).

B. 2. Revoliucinis sąjūdis *Komunistų Manifestas* (daug laidų, ant indexo).

3. Istorijos dialektika, dialektikos dėsniai, ryšys tarp teorijos ir veiksmo. (Čia būtų pravartu šiek tiek susipažinti su Hegeliu. Hegelio sistemos santrauka — W. T. Stace, *The Philosophy of Hegel,* Dover, 1955).

4. Klasių kova, proletariato pergalė.

5. Ateizmas.

(Daug Marksistinių teorijų yra jo populiariai išdėstytų M. Cornforth, *Dialectic Materialism,* London, 1952. Šis yra paskaitų rinkinys, skaitytų darbininkams ir surengtų Komunistų Partijos, Londono rajono komiteto). Verta perskaityti Engelso *Ludwig Feuerbach,* International Publishers, New York, 1941 ir prie knygos prijungtų Markso, *Thesis on Feuerbach.)*

B. 1. *Leninas* — revoliucinės partijos teorija, ideologija kaip kovos priemonė.

2. Nusivylimas — L. Trotsky, *The Revolution Betrayed* (išreiškiamas stiprus nepasitenkinimas Sovietuose sukurta santvarka). R. Crossman, *The God That Failed* (A. Koestler, R. Wright, L. Fischer, I. Silone, A. Gide, S. Spender paaiškinimai, kodėl jie atmetė komunistinį judėjimą). R. Aron, *The Opium of the Intellectuals.* (Gana gyva dabartinių Prancūzijos „kairiųjų intelektualų kritika).

3. „Eretikai" — Jų buvo labai daug. (Kaikurių ne ortodoksinių marksistų nuomonės, kurios yra labai įdomios, galima rasti J. M. Murry, etc., *Marxism,* London, 1935.).

IV. M. A. Bakunin — anarchismas. (Eugene Pyziur, *The Doctrine of Anarchism of M. A. Bakunin.*

(Daugelį šių sąjūdžių mini Bertrand Russel, *Proposed Roads to Freedom,* Įdomus veikalas yra G. Orwell, *Homage to Catalonia,* atsiminimai iš ispanų civilinio karo, mini ispanų sindikalistus. Taip pat verta pastudijuoti Sovietų Sąjungos istoriją, Georg von Rauch, *A History of the Soviet Union,* E. H. Carr, *The Interregnum* (Kovos Kremliuje po Lenino mirties), F. C. Barghoon, *Soviet Russian Nationalism;* D. W. Treadgold, *Lenin and his Rivals,* S. R. Tompkins, The Russian Mind.).

Žmogaus vienišumo iškėlimas

I. *Soren Kirkegaard* — žmogaus vienišumo tragedija, dvasios persilaužimas į tikėjimą. (Dauguma jo raštų yra išversta į anglų kalbą, ir daug yra lengvai prieinami „paper-back" laidose. Apie jį: Walter Lowrie, *A Short Life of Kirkegaard).*

2. *Friedrich Nietzche* — žmogaus absoliuti laisvė, visiškas atsipalaidavimas nuo bet kokių išorinių taisyklių. (Daniel-Halévy, *The Life of Friedrich Nietzche;* Otto Manthey-Zorn, *Dionysus — The Tragedy of Nietzche.).*

3. *J. P. Sartre* ir *Albert Camus* — pasaulio absurdiškumas. (J. P. Sartre, *No Exit* (indeksuota); A. Camus, *The Myth of Sisyphus, The Stranger,* (Existencialistinių raštų antologiją yra susidaręs W. Kaufmann, *Existencialism from Dostojevsky to Sartre,* Meridian Books, 1956; Iš krikščionybės taško šį sąjūdį įvertinęs R. Troisfontaines, *Existentialism and Christian Thought.* Taip pat, yra visa eilė anglų kalba knygų apie egzistencializmą).

Griežtieji mokslai kaip viso žinojimo modelis

I. *C. S. Peirce* — ženklų vartojimas, operacijų nurodymas kaip prasmės kriterijus. (Verta perskaityti Peirce straipsnį „How to make our ideas clear" *Popular Science Monthly,* sausio mėn. 1878, ir dažnai perspausdinta.)

II. *G. E. Moore* — kalbos „išvalymas". (. F. Moore *Ethics* yra geras pavyzdys metodiniu atžvilgiu.)

III. Vienos Ratelis — *M. Schlick, R. Carnap* — metafizikos atmetimas, prasmingumo kriterijus). Victor Kraft, *The Vienna Circle).*

IV. *L. Wittgenstein* — kalbos analizė, kalba kaip žaidimas. (D. Bole, *The Later Philosophy of Wittgenstein,* N. Malcolm, *L. Wittgenstein — A. Memoir).*

V. *G. Ryle* ir *A. J. Aver* — simbolinės logikos vartojimas, metafizikos atmetimas.

VI. *W von Orman* Quine, bandymai pralaužti analizmo rėmus. (Quine, *From a Logical Point of View).*

(Palyginant lengvai skaitomų šios krypties ištraukų galima rasti Norton White, *The Age of Analysis,* Mentor Books, 1955; Taip pat gali būti naudinga Warnock, *Philosophy since 1900;* Pagrindines šios srovės ydas yra kritikavęs C. E. M. Joad, *A. Critique of Logical Positivism;* taip pat yra keletas analistų raštų rinkinių. Tarp jų L. Linsky, red., *Semantics and the Philosophy of Language,* U. of Illinois Press, 1952, prieinamesnis būtų P. Marhenke straipsnis: „The Criterion of Significance".

Redakcija prašo referentų, kurie skaitys paskaitas apie metinę temą, atsiųsti savo referatus *Ateičiai.*

Ateitis dėkoja sekantiems jubilėjinio *Ateities* numerio rėmėjams, kurie per dr. K. Pemkų įteikė savo aukas:

1. Dr. K. Ambrozaitis $10., Indiana
2. Dr. Z. Danilevičius $10., Chicago, Ill.
3. Dr. B. Gaižiūnas $10., Chicago, Ill.
4. Dr. A. Kyras $10., Elbum, Ill.
5. Dr. P. Kisielius $10., Cicero, Ill.
6. Dr. K. Pemkus $10., Peoria, Ill.
7. Dr. A. Razma $20., Willmington, Ill.
8. Dr. K. A. Šukys $20., Kaukakie, Ill.
9. Dr. A. Valis - Labokas $10., Chicago, Ill.

IDEOLOGINĖ KOVA PASAULYJE

Yra labai svarbu skirtumas tarp minties ir idėjos. Žmogus valdo mintį, bet idėja valdo žmogų.
(Prof. Hermann Kantorowitz)

Nuo tos dienos, kai žmonių galvosena ir idėjos pradėjo skirtis, kilo ideologinė kova pasaulyje. Ši kova nėra mūsų laikų unikumas, ji tiktai dabar yra intensyvesnė ir aštresnė, nes praėjusių šimtmečių idėjos visos rado atgarsį dvidešimtame šimtmetyje.

Idėjų skirtumas jau visai aiškiai matėsi graikų filosofų laikais. Jie sprendė, iš ko yra viskas padaryta, ir priėjo įvairiausių išvadų: Thales — jog gamta yra viskas kas yra, nes žmogus irgi yra gamtos dalis; Parmenides, — kad tikrovė yra viena ir nekintama, todėl įvairumas ir kitimas yra tik iliuzija; Heraklitas, — kad viskas yra kintama — niekas vietoj nestovi; Protagoras skelbė doktriną, kad žmogus yra visų dalykų matas; Leucippus pradėjo, o Democritus išvystė galvoseną, kad viskas, įskaitant protą ir sielą, yra sudaryta iš atomų. Pitagoras priėjo išvados, jog viskas yra padaryta iš skaičių. Sokratas ir Platonas iškėlė didžiausius klausimus visoj filosofijoj: Kas yra būtis? Kas egzistuoja? Platonas iškėlė akstraktinių idėjų tikrovę. Aristotelis Platono mokinys, iškėlė individualumo realybę. Ankstyvaisiais krikščionybės laikais kilo įvairiausios herezijos gal ir todėl, kad žmogus labai bandė suprasti Dievą. Vėlesni šimtmečio taip pat prisidėjo prie ideologinės kovos. Kiekvienoj ideologijoj kilo naujas supratimas, nauja pažiūra į Dievą, žmogų ar ekonomiją.

Šiame, dvidešimtame amžiuje, yra daug, yra gyvų, aktyvių ideologijų, atėjusių iš įvairiausių laikų. Materializmas yra palikimas graiko Demokrito ir romėno Lukrecijaus. Epikurinizmas, — 'naudokis diena' filosofija graikų Epikuro, kurią kas dieną matome reklamose. Nuo ankstyvųjų dienų yra užsilikusi kova tarp demokratijos ir aristokratijos. Manichėjizmas, iškilęs ankstyvaisiais krikščionybės laikais, kurio pasekėjai vėliau viduramžiais žinomi kaip albigensai arba katarai, yra gyvas šių dienų anglosaksų pažiūroje į "true love". Sentimentalizmas — jausmų pabrėžimas, filosofinis pesimizmas ir ateizmas — aštuoniolikto amžiaus palikuoniai. Šiam amžiui priskirti "izmai" irgi randa pradžią devynioliktame amžiuje. Socializmas, pragmatizmas ("only that is true which is practical"), anarchizmas, nihilizmas — visko paneigimas, liberalizmas — bandymas gauti didžiausią kokią galima laisvę žmogui, nacionalizmas — tauta virš visko, personalizmas — žiūrėk į asmenį, ne individą, loginis positivizmas — mokslas tik žaidimas, autoritetizmas — vado garbinimas, "komunitarizmas" — bendruomenės pabrėžimas, o ne visuomenės, sensualizmas — juslių pabrėžimas ir dar daug, daug kitų galima būtų suminėti. Visas šias ideologines sroves apima mūsų metinė tema, bet kadangi per metus įmanoma turėti tik apie devynis susirinkimus, bus nagrinėjama, pagal sudarytą konspektą, trys ideologijos — komunizmas, egzistencializmas ir pozityvizmas.

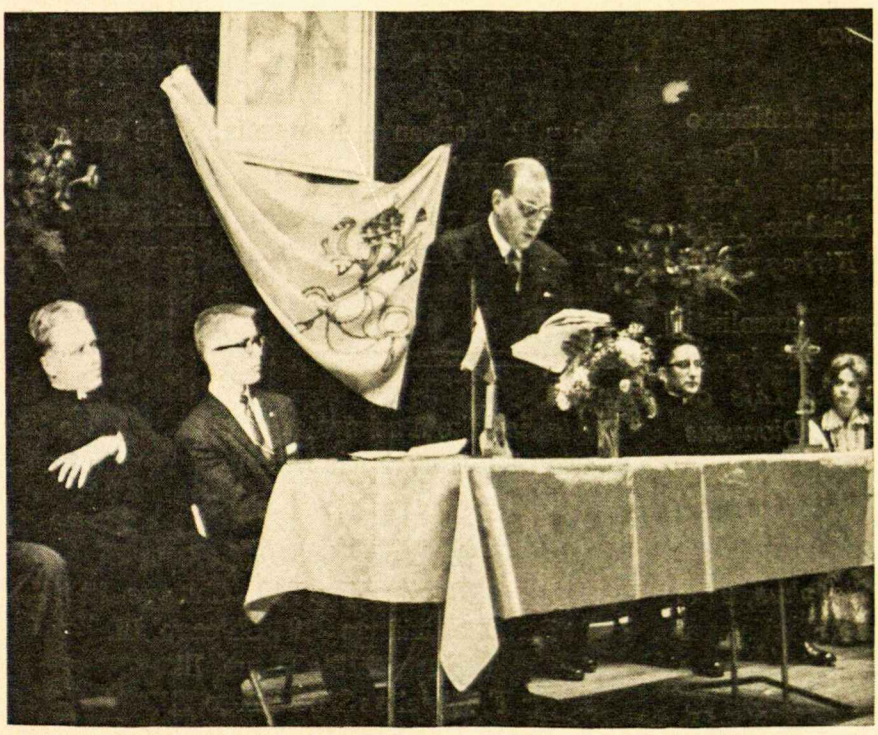

N. Y. iškilmingame posėdy dr. St. Bačkis skaito paskaitą. Sėdi iš k. į d.: kun. A. Račkauskas, LRKF dvasios vadas; G. Naujokaitis, N. Y. dr-vės pirmininkas; kun. J. Pakalniškis,, N. Y. moksleivių kuopos dvasios vadas ir V. Lušytė.

1848 metais pasaulį išvydo **Komunistų Manifestas.** Su šiuo atsišaukimu gimė komunizmas. Marksas šiame atsišaukime ir knygoje **Das Kapital** iškėlė tris pagrindines doktrinas: 1. ekonominį istorijos aiškinimą (vadinamas "economic determinism"); 2. doktrina "of surplus values" ir 3. klasių kovą. Marksas grindžia savo teoriją Hegelio dialektiniu metodu, David Ricardo darbo vertės teorija (antvertė) ir prancūzų socialistų kapitalizmo kritika, perimdamas iš Blanqui klasių kovos taktiką. Marksas duoda aštrią kapitalizmo santvarkos analizę, kurios išvadoje jis įžiūri būtiną kapitalizmo žlugimą ir perėjimą į komunizmą. Marksas betgi niekur aiškiai neapibrėžia, kaip ta idealinė komunistinė santvarka turėtų funkcionuoti. Tik labai bendrais žodžiais vėlesniuose Markso ir Engelso raštuose pavaizduojama, jog tai būsianti visuomeninės nuosavybės sistema, kurioje gamybą atliks pačios savanoriškos darbininkų bendrovės, paskirstymas bus kiekvienam pagal poreikius; valstybė, kaip prievartos instrumentas, išnyksianti, ir žmogus gyvensiąs laisvėje ir harmonijoje su visuomene. Marksas ir Engelsas vartojo žodį komunizmas, norėdami atskirti savo programą nuo pirmos pusės devynioliktojo amžiaus socializmo, kuris tereiškė ekonomines ir socialines reformas. Maždaug nuo 1875 iki 1917 metų terminas "komunizmas" nustotas vartoti, marksiszmo doktrina buvo vadinama moksliniu socializmu, kuris tuo laikotarpiu sudarė programą plačiai išaugusioms socialinėms partijoms kontinentalinėje Vakarų Europoje (ne Anglijoje) ir Rusijoje. Šių dienų komunizmas nėra grynas, kaip Marksas suprato, jis tapo modifikuotas ir revizuotas Lenino ir Stalino. (Įdomu būtų paminėti, kad ir komunistinėje Rusijoje rašytame straipsnyje, S. Kovalyov "Ideologiniai konfliktai Sovietų Rusijoje", yra kalbama apie ideologinę kovą šių dienų Rusijoje. Marksistai ideologiją supranta kaipo išraišką eko-

MAS Marijos Pečkauskaitės kuopos narių įžodis spalio 30, 1960. Apreiškimo parap. salėje įžodį priėmė kuopos dvasios vadas kun. J. Pakalniškis, ženklelius prisegė dr. St. Bačkis, Lietuvos Atstovybės patarėjas Washingtone.

Nuotr. V. Maželio

nominės padėties, todėl ir rašoma, jog šią kovą sudaro užsilikę kapitalizmo pėdsakai — pažiūra į darbą, į moteris, į vaikus; nacionalistinis šovinizmas; rasinės ir tautinės neapykantos; burgois (turima galvoj pasiturinčių, vidurio klasės narių) kosmopolitizmas).

Egzistencializmas yra paneigimas esmininkų (essentialist) pažiūros, kuri teigia, jog esmė yra svarbesnė už būtį. Pagal egzistencialistus, žmogus nebuvo Dievo sutvertas, jam laikantis kokio nors plano žmoniškai prigimčiai. Ištikrųjų viskas atsitinka, lyg Dievo nebūtų; žmogus, Sartre's žodžiais, paskelbia save „Dievo našliu". Žmogus yra tas, ką jis save padaro. Jis naudoja sąlygas, supančias jį pasidaryti kuo jis nori būti, nes žmogus yra laisvas.

Laisvė yra našta ir šaltinis kančios, bet kartu ir yra vienintėlis pateisinimas žmogaus gyvenimo. Jo pagrindinis darbas yra pateisinti visatą, kuri kitaip yra absurdas, ir gyventi taip, kad išpildytų save ir sumažintų skausmus ir savo kompanijonų nelaimes šiame kančios pasaulyje. Literatūra, jų manymu, turi atlikti didelę rolę. Ji turi apleisti seniai laikomą teoriją, kad menas menui, bet būt pasiruošusi kovot ir pagerint politinę ir socialinę santvarką, kurioje gyvenama. Egzistencializmo pavojus glūdi toje didelėje naštoje, kuri yra užkraunama žmogui, kuris, atmesdamas paguodžiantį, bet pagal tuos filosofus, bailio tikėjimą (į Dievą kaipo atlygintoją už skriaudas ir kitą gyvenimą, kuris išteisina dabartinius neteisingumus), turi apsiimti beribę atsakomybę pakeisti pasaulį į daugiau logiškesnį ir doresnį.

Pozityvizmas, Auguste Comte's daugiapusiškas planas žmonijos atsinaujinimui, buvo suteiktas pasauliui devyniolikto amžiaus viduryje. Comte, galvodamas apie visuomenės dinamišką aspektą, sugalvojo teoretinį įstatymą žmonių intelektualiniam vystymuisi. Pagal šį įstatymą, visos mūsų galvosenos pereina paeiliui, kartu ir individe ir rasėje, per tris skirtingas teoretines stadijas: **Teologinę,** arba išgalvotą; **Metafizinę,** arba abstraktinę; **Pozityvią** arba mokslinę. Teologinėje stadijoje, žmogaus protas, ieškodamas pirmos ir paskutinės visų dalykų priežasties, prileidžia, kad ta priežastis yra iššaukta antgamtinių būtybių veiksmų. Metafizinėje stadijoje, pirmos priežasties pažinimas yra dar vis ieškomas; bet vietoj fenomenus prileidžiant antgamtinėm būtybėm, jie yra išaiškinami, naudojant abstraktines jėgas, nežinomas kokybes. Paskutinėje pozityvinėje stadijoje, protas apleidžia kaipo beviltišką tą studiją apie fenomenų pradžią ir tikslą ir rūpinasi tiktai apie jų taisyklių studiją. Comte toliau studijuodamas šį dalyką ir bandydamas sudaryti naują visuomenės mokslą (taip pat nelaiminga meilė), jį privedė prie suformulavimo positivistinės religijos — "The Religion of Humanity". Čia ir prasideda vienas iš įdomiausių pozityvizmo laikotarpių. Ši religija pasinaudojo daug iš katalikų ir islamo apeigų. Comte kalendorių padalino į trylika mėnesių. Kiekvienas mėnuo turėjo 28 dienas, paliekant vieną dieną metuose nepriklausančią nei vienam mėnesiui. Mėnesiai buvo pavadinti didžiųjų žmonių, kurie daug nusipelnė žmonijai, vardais: Mozės, Homero, Aristotelio, Archimedo, Cezario, Šv. Povilo, Charlemhagne, Dantės, Gutenbergo, Shakespeare, Descartes, Fridriko Didžiojo, ir Bichat. Kiekviena diena buvo paskirta kokiam „šventajam". Buvo išviso devyni sakramentai "Presentation, Initiation, Admission, Destination, Marriage, Maturity, Retirement, Transformation, ir Incorporation." Paryžius skaitėsi religijos centru, todėl visos pozityvistų šventovės turi būt atsuktos į Paryžių. Meldžiamasi žvelgiant Paryžiaus pusėn, net ir laidojama taip, kad veidas būtų atsuktas į Paryžių. Pozityvistų keturiolikakampė šventovė turėjo būti taip įrengta, jog priekyje turi būti sakykla ir Žmonijos statula, čia turi būti užtenkamai vietos, kad galėtų susėsti vienas septintadalis audiencijos, kad kunigas būtų apsuptas veikliausiųjų moterų toje kongregacijoje. Kiekvienam šventovės trylikos kampų pastatyti biustą tų žmonių, pagal kuriuos buvo mėnesiai pavadinti. Keturioliktame kampe pastatyti biustą iškilesnės praeities moters. Ši religija rado atgarsį įvairiose šalyse, net ir Amerikoje, bet Comte 1857 m .mirus ir iškilus ekonominei panikai, ši religija žuvo, bet pozityvizmas nežuvo, ir šiais laikais gyvuoja.

Štai trumpai ir nepilnai yra suminėta ideologinė kova pasaulyje. Tik dabar, daugiau susipažinus su metine tema, sužinojau, kokia neapsakomai plati, gili ir įdomi yra ši tema.

Auksė Liulevičiūtė

RELIGIJA BRAZILIJOJE

Leonas Meškauskas

(Leonas Meškauskas atvažiavo iš Brazilijos į Čikagą ir dabar priklauso Čikagos Studentų At-kų S-gai.).

Analizuodamas bet kokį krašto stovį, tebūnie jis kultūrinis, religinis ar net geografinis, reikėtų pirma sužinoti, iš kur ir kaip jis atsirado, tad prašysiu skaitytojus būti kantriais, jei tektų šiek tiek paskaityti apie Brazilijos istoriją.

Brazilija — tai milžiniškas kraštas, turintis 8.500.000 kvadratinių kilometrų, ir tas turėjo didelės įtakos Brazilijos kultūriniam, ekonominiam ir religiniam sąstatui, svarbiausia, gal, kultūriniam ir religiniam.

Pradėkime nuo Brazilijos atradimo. Ji atrasta 1500 m. Tuo metu Brazilija buvo apgyventa indėnų, kurių kultūra galėtų būti klasifikuojama kaipo viena iš primityviškiausių visame pasaulyje, ir kaip visur, tas turėjo didelės įtakos religijai, kuri taip pat buvo viena iš primityviškiausių. Jie tikėjo, arba sakysime, skaitė dievais paprasčiausius gamtos reiškinius, kaip pavyzdžiui, saulę, mėnulį, žaibus, vėją, vandenį ir, šalia to, gerbė miškus, kurie apdengė, ir apdengia didžiausius Brazilijos plotus ir, gal galėtume sakyti, kad tie miškai (teisingiausias išsireiškimas būtų džiunglės), turėjo didžiausią įtaką jų religijai. Buvo tikima, kad jose gyveno visokios dvasios nuo kurių pareidavo žmogaus likimas, o tos dvasios buvo tik tam, kad žmones persekiotų. Brazilijos indėnas nieko nedarydavo pirma neužmokėjęs auką toms dvasioms, kad jos būtų jo pusėje, t. y. ar kovoj, ar meilėj, tuo būdu jas numalšindamas.

Kai Brazilija buvo atrasta ir pradėta jos kolonizacija, naujakurys susiėjo su krašto gyventojais, padarydamas jiems ir gaudamas iš jų įtakos. Ta įtaka, kurią jis gavo, buvo daugiau religinė. Bet dabar kiltų mums klausimas: kaip tas baltasis naujakurys, būdamas kultūriniai ir religiniai aukštesnis už tuos, kurie buvo kolonizuojami, pasidavė jų įtakai?

Labai paprastas atsakymas. Pirmieji imigrantai buvo iš prasčiausių luomų, siunčiami į naująją Portugalijos teritoriją daugiau dėl bausmės, neturėdami praktiškai jokių religinių žinių, nebent labai elementarinį supratimą, kas tai per dalykas būtų krikščioniška religija, o be to yra ir kitų faktų, kurie padeda suprasti tą religinį nežinojimą.

1. Trūkumas baltų moterų — naujakuriai buvo priversti gyventi su indėnėmis moterimis, ir vaikai visuomet daug daugiau paveikiami įtakos iš motinos pusės, negu iš tėvo; tai tie vaikai ir daugiausia persiėmė motinos indėnės tikėjimu ir mitu.

2. Iš pradžios Portugalija nemanė rimtai kolonizuoti to naujai atrasto ploto ir nesiuntė to dvasinio elemento, kuris taip reikalingas kraštui, kuris vos pradėjo kurtis. Tai kunigai, kurie tais laikais į Braziliją (anais laikais vadinama Vera Cruz žemė) buvo savanoriai, ir be jokios paramos, susidurdami su visokiomis problemomis. Bandydami atversti indėnus į tikrąjį tikėjimą, jie sutiko didelį nepasitikėjimą iš indėnų pusės, o, be to, buvo nekenčiami net baltųjų, ir tai dėlto, kad baltieji vergė tuos pačius indėnus, o kunigai buvo prieš tai, ir todėl imigrantas vengė susitikti arba bendradarbiauti su kunigais. Ta situacija pagerėjo, kai Portugalijos karalius rimtai susirūpino krašto kolonizavimu, uždrausdamas indėnų pavergimą ir siųsdamas dvasiškių, kurie su jo parama šiaip taip įskiepijo krikščionišką tikėjimą.

Bet tas viskas buvo apie pusę šimtmečio pavėluota, ir laikas buvo jau savo padaręs. Nors XVIII-to šimtmečio pradžioje galime skaityti tą tikybą kaipo krikščionišką ir katalikišką (Portugalija ir kolonijos mažai nukentėjo nuo Liuterio perversmo), bet joje buvo įmaišyta visokių prietarų ir legendų ir, nors naujakurys tikėjo į fundamentalinius Katalikų Bažnyčios principus, jis tikėjo taip pat į visus tuos mitus, kurie egzistavo prieš jam atvykstant.

Šitame dalykų stovyje atsirado dar vienas faktas, kuris padėtį dar daugiau apsunkino: — juodasis elementas. Jis kaip ir visose kitose Naujojo Pasaulio kolonijose buvo įvežtas kaipo vergas, bet Brazilijoje gal daugiau negu kitur, jis pritapo prie jau buvusiųjų elementų (indėnų ir baltųjų) giminiavosi su jais, ir taip pat atidavė savo įtakos dalį. Jo įtaka pasireiškė ekonominia-

me, socialiniame ir religiniame gyvenime, įnešdama visokių afrikietiškų mitų, apie kuriuos pasakoti nereikia, nes visi yra prisiskaitę ar net filmose prisižiūrėję, ir kurie prisidėjo jau prie taip painios naujojo krašto tikybos. Šita padėtis tęsėsi iki maždaug XIX šimtmečio pradžios, kada Brazilijoje įvyko didelė transformacija, ir tai dėlto, kad Napoleonas I-sis, Didysis Prancūzijos Imperatorius, pasiryžo užkariauti Portugaliją, tuo priversdamas jos karalių su didikais ir didesne dalimi kunigų pasitraukti, ir Brazilija (jos laimei) buvo parinkta tremties vieta. Karalius atvykęs, tuojau suorganizavo industriją (kurios ankščiau nebuvo), komerciją ir bandė reorganizuoti tikybos skleidimą, kuriame didelės įtakos turėjo gausiai privažiavęs dvasinis elementas. Bet kažkaip atsitiko, kad tik tie, kurie kolonijoj turėjo arba šiokią tokią poziciją, arba pinigų, buvo paveikti, o didžiausia krašto dalis pasiliko beveik nepaliesta. Bet vis dėl to tas įvykis savo sėklą pasėjo, nes karalius manydamas, kad jam teks ilgiau pasilikti, steigė kiek galėdamas žemąsias ir aukštąsias mokyklas, kuriose daugumoj mokytojavo kunigai, nes buvo trūkumas kitų mokytojų. Tos mokyklos, aišku, nebuvo lengvai prieinamos vargšams, kurie sudarė, ir dabar sudaro apie 70% gyventojų, bet vistiek mokytis buvo galimybių ir į mokslą veržėsi, kas tik galėjo.

Portugalijos karaliaus buvimas Brazilijoje užsitęsė maždaug 6 metus, o per tą laiką Brazilijoje įvykusi transformacija buvo didelė, ir kai jis išvyko namo, po Napoleono I-jo žlugimo, religinė situacija buvo maždaug tokia: dalis gyventojų buvo religiniai apšviesti, o kita, deja, sudaranti apie 70%, ne. Čia reikėtų prisiminti, kad daugelis iš tų, kurie buvo atvykę per Napoleono viešpatavimą, įsikūrė naujame krašte, prisidėdami prie jo kilimo.

Tuoj po to, 1822 m., Brazilija paskelbė savo nepriklausomybę ir kaipo nauja tauta pradėjo rūpintis, kaip pašalinti tamsumą, kad religiniai nesklandumai išnyktų palaipsniui, kylant tautos kultūriniam stoviui. Bet, deja, tas Brazilijoje, kaip seniau, taip ir dabar, nelabai vyko.

XX amžiuje, apie 60% tautos dar yra tamsumoje paskendusi ir esant optimistais, turime sakyti, kad tas tamsumas truks dar kokią porą dešimčių metų, kol jis išnyks, bet iki tol didesnė tautos dalis, svarbiausia religiniame punkte, bus atsilikusi, tikėdama į visokius prietarus, apie kuriuos papasakojus civilizuotam žmogui, tas nusigandęs pasakytų: „Meluoji!"

Dabar man reikėtų kaip nors paaiškinti, kokie yra tie prietarai, kad, Tu, skaitytojau, nesakytum: prirašei, privirei košės, o galutinai nepaaiškinai, kokie tie baubai. Turėk dar truputį kantrybės ir paskaityk.

Teko man kartą kalbėti su viena moterėle iš taip skaitomo vargingųjų luomo. Paklausęs kokia jos religija, gavau išdidų atsakymą: katalikė! Bekalbant kažkaip užkliuvo vienas Brazilijoje labai populiarus mitas, apie taip vadinamą žmogų-vilką, (Lobislomen - port. — t. y. tariamasis septintas sūnus, vyras, šeimoj, kurioj vaikai tik vyrai. Taigi, tas septintasis sūnus, septintajame metų mėnesyje, septintoj naktyj pavirsta į vilką ir lekia po laukus žudydamas, ką tik sutinka) ir ji mane pradėjo mokyti, ką daryti su tokiu susidūrus. Matydama mane šypsantis, ji truputį supykusi paklausė: „Ko juokies? Čia rimtas dalykas!" Man paaiškinus, kad į tokius dalykus netikiu, ji net už galvos susigriebė ir rikteléjo: „Ir kaip gali vadintis kataliku, jeigu netiki!" Antras įdomus epizodas įvyko vasarojant pajūryje prieš porą metų. Buvau užsukęs į taip vadinamą ūkį vaisių nusipirkti, ir ten besidairant pastebėjau, kad beveik prie visų samdinių namų durų (langų paprastai nėra) buvo pastatyti kažkokie altorėliai su kryžiais, šventųjų paveikslais, kažkokiom žolėm ir taip toliau. Paklausęs vieno samdinio, kam visa tai, išgirdau, kad išvengti begalvio asilo (mula sun cabeça - port. — t. y. begalvis asilas, kuris svaido ugnį, žudydamas ką tik sutinka) apsilankymo. Paklausęs, kokios tikybos, sužinojau, kad katalikas.

Ir tokie dalykai vyksta ne tik kaimuose, bet ir miestuose. Sao Paulis, berods, didelis, 4 milijonai gyventojų, bet ten rasim daugybę taip vadinamų spiritizmo palapinių (tendas - espíritas - port.) kuriose tariamai galima pasikalbėti su mirusiųjų artimųjų vėlėmis, ir jos legaliai veikia.

Manau, kad jūs tai skaitydami galvosite: „Ot fantazija turi žmogelis", bet aš jus užtikrinu, kad tai gryna tiesa. Vėliau, jeigu bus laiko ir progos, gal visus tuos mitus, į kuriuos tikima Brazilijoje, aprašysiu.

Kun. Vytautui Memėnui, jo tėveliui Jurgiui Memėnui mirus, reiškiame gilią užuojautą.

Ateitis

PER PRIZMĘ

Kongresas jau prieš kiek laiko praėjo, tačiau Jubiliejiniai Metai dar vis tęsiasi. Kai kuriose vietovėse (pav. New Yorke, Detroite) mūsų organizacinis jubiliejus atšvęstas pokongresiniame laikotarpyje. Yra betgi vietovių, kurios iki šiol dar nieko šia proga nėra pravedusios. Gaila būtų, jei tose vietose taip ir praeitų nepastebėtas šis garbingas ateitininkų auksinis jubiliejus. Ar nevertėtų centro valdyboms paraginti tų miestų snaudžiančias valdybas? Matyt jie patys nelabai gali susiprasti.

* * *

Artėja kalėdinis laikotarpis. Bematant jau ir šventės bus čia. Nors iš pradžių mes nelabai pasidavėme sukomercintam dovanų pirkimui švenčių proga, tačiau šiuo metu ir mūsuose tai tvirtai įsigalėjęs reiškinys. Esmėje juk nieko blogo savo artimuosius praturtinti dovanėle, sukuriant jiems džiaugsmo nuotaiką. Tačiau pati dovana turi būti prasmingo pobūdžio. Ir kaip dažnai būna, kad galva laužoma ką pirkti, kai tuo tarpu lietuviški reiškiniai lieka nepastebėti. Ar laikraščio prenumerata, ar žurnalo užsakymas metams, ar lietuviška knyga, ar tautinio meno išdirbinys — vis puikios progos suteikti džiaugsmo. Ypač svarbu jaunesniąją kartą pripratinti prie lietuviškos spaudos. Regis mokslus baigę turėtų patys susiprasti, be raginimų skaityti Aidus, prenumeruoti bent vieną lietuvišką laikraštį, tačiau yra tokių, į kurių namus lietuviškas laikraštis nesilanko. Nejaugi tai leistina? Gi jei jau palinkimas pastebimas, draugai gali sugėdyti savo bičiulį, jam spaudos užsakydami. Pripras ir tikriausiai nenutrauks.

Turime ir specifiškai ateitininkiškų leidinių, kurie gražiai galėtų papuošti bei papildyti švenčių dovanų stalą. Ateitininkų Vadovas čia ypatingai paminėtinas. Jis nesiuntinėjamas visiems ateitininkams, todėl turime parodyti savos iniciatyvos įsigydami šį leidinį bei skirdami jį savo artimiesiems.

* * *

Apie katalikišką akciją mes dažnai pakalbame, nebūtinai visada jos esmę suprasdami. Tačiau veiksmu, darbu šioj plotmėj pasireikšti jau kur kas rečiau įstengiame. Kodėl? Atrodo, kad mums trūksta susivokimo esamoje aplinkoje bei vadovų, kurie atrastų būdus pasireiškimui dabartinėje aplinkoje. Tačiau atitinkamo dėmesio šiam reiškiniui paskyrus galima ir formų atrasti. Kyla mintis, kad mes beveik visai nesame bandę efektingu būdu pasinaudoti lietuviškų radio valandėlių forumą. Nėra abejonės, kad gera, efektinga programa tų valandėlių savininkų mielai laukiama, nes tiek jų klausytojams, tiek patiems savininkams įgriso nuolat klausytis tų pačių polkučių ar Šabaniausko įdainuotų plokštelių. Kodėl nesurengti efektingo Kristaus Karaliaus minėjimo, Šv. Kazimiero prisiminimo? Žinoma, čia reikia kūrybiškumo, bet kaip tik to mums ir būtina. Trumpas, tačiau klausytoją patraukiąs programos pravedimas maloniai nuteiks ne vieną lietuviškų radio valandėlių klausytoją. Ir svarbu jame sužadinti susidomėjimą išreikštomis mintimis. 8 - 10 min. parengta juostelė galėtų atlikti gražų ugdomąjį darbą. Ar nevertėtų ateitininkiškiems vienetams pradėti tokio pobūdžio akciją — ir jos pasekmes — juosteles paskleisti po lietuviškas kolonijas.

* * *

Nemažesnės svarbos turi ir žodinis veikimas į vietinius lietuvius. Retai ateitininkai bando išeiti viešumon su savo mintimis ir rengti bendras programas lietuviškai kolonijai. Šviesi išimtis šiuo atveju yra Chicagos studentų draugovė, kurios seminarai parodė, kokia tokių pasirodymų vertė. O kodėl Clevelande nebūtų galima pravesti simpoziumo pobūdžio pasikalbėjimų, kodėl to paties negali atlikti Los Angeles ateitininkai ar Detroite gyveną bendraminčiai? Netrūksta gi ir temų. Kas išnaudojo progą geriau supažindinti lietuvius su antikatalikiško nusistatymo problema Amerikoje rinkimų proga? Juk tai buvo tikrai įdomi tema, kupina įvairių niuansų. Lietuviškos parapijos klausimas taipogi vertas gilesnės analizės. Kai pasiskaitai Australijos lietuvių spaudą, su skausmu turi pripažinti, kaip klaidingai suprastas šis platus laukas; gi netiksliai pažiūrai įsigalėjus, nenuostabu, kad atsiranda nemažas tautiečių būrys, kovojantis prieš tokių parapijų steigimą. Ar nesame mes kalti šio klausimo tinkamai aikštėn nekėlę? Gyvenimas kupinas tokio pobūdžio temų. Tereikia jas pamatyti ir plačiau paskleisti jų tikslų interpretavimą lietuvių visuomenei.

* * *

Reiktų visgi galų gale kam nors rimtai susirūpinti moksleivių globėjų kursų reikalu. Iki šiol šis rimtas klausimas buvo slopinamas, marinamas lyg būtų tikėtasi, kad jis pats savaime išsispręs. Tačiau jei dar kam neaišku, to tikrai ne-

bus. Susilauksime šiame svarbiame lauke tiek teigiamų pasekmių, kiek įdėsime bei parodysime savų pastangų. Šiais mokslo metais studentų bei moksleivių centro valdybos yra vienoj vietovėj, todėl puiki proga sueiti bendram šio klausimo apsvarstymui. Chicaga nėra jau tokia didelė, kad abi valdybos negalėtų sueiti ir šio klausimo tinkamai išspręsti. O jau pats laikas kibti už ragų šiam problematiniam ateitininkiško gyvenimo uždaviniui. Jėgų tokius kursus pravesti tikrai turime, tik reikia jas telkti, gerai išdirbtą planą patiekti ir visą tai sumaniai organizuoti. Nejaugi ir šį kartą suklupsime?

* * *

Metai baigiasi, o nario mokesčio skola ar jau išlyginta? Gal dar esi skolingas ateitininkiškai organizacijai savo duoklę. Nejaugi Naujus Metus norėtumei pradėti su tokio pobūdžio skola? Organizacijai gi Tavo kuklus įnašas tikrai pravers. Finansinės paramos reikalaujančių reikalų labai daug, pradedant su grynai vietinio pobūdžio rūpesčiais ir baigiant plačia tarptautine veikla. O vietovių iždininkai turėtų pasirūpinti, kad skolingi būtų painformuoti apie savo pareigos atlikimo būtinumą.

* * *

Sekančią vasarą vėl bus pravesta Dainų šventė. Antrą kartą po II pasaulinio karo išeivijos lietuviai dainininkai rinksis į išeivių sostinę — Chicagą ir ten savo daina džiugins lietuvius. Jau pradėta tai šventei visu stiprumu ruoštis. Ateitininkai negali šiuo atžvilgiu atsilikti nuo kitų. Savo uoliu dalyvavimu lietuviškos dainos vienetuose jie turėtų būti pavyzdžiu kitiems tautiečiams. Juk tokio plataus masto demonstracija, kaip dainų šventė, rodo mūsų gajumą ir stiprybę. Todėl nevenkime repeticijų, jas uoliai lankykime ir tuo ruoškimės 1961 metų Dainos Šventei.

Vytenis

Patikslinimas

Prašau patalpinti „Ateityje" šį patikslinimą. At-kų Jubiliejiniame Kongrese, įvykusiame Čikagoj rugsėjo m. 2 - 4 d. buvo paskelbta Ateitininkų Tarybos sąstatas ir jame paminėta, kad aš einu pirmininkės pareigas, tai neatatinka tikrenybei, nes aš prieš tris metus raštu At-kų Vyriausiai Valdybai atsisakiau iš At-kų Tarybos.

Su pagarba

M. Galdikienė

Mieli skaitytojai

Kaip jau žinote, ateinančių metų vasario mėnesį „Ateitis" švenčia savo penkiasdešimties metų jubiliejų. Šia proga vasario mėnesį yra išleidžiamas „Ateities" jubiliejinis numeris. Numatyta šį numerį išleisti trigubai didesnį, t. y. 72 puslapių. Redakcija deda pastangas, kad jis galimai vaizdžiau parodytų „Ateities" nueitą kelią, esame tikri, kad redakcijai tai pilnai pavyks. Tikime, kad daugumas iš Jūsų norėsite gauti šio numerio vieną ar gal ir daugiau egzempliorių šalia savo normaliu keliu gautų. Kadangi, šio numerio išspausdinimas yra surištas su nepaprastai didelėmis išlaidomis, papildomi egzemplioriai tebus galima gauti tik iš anksto užsisakius. Šio egzemprioriaus kaina bus $1.50. Tebūna leista mums prašyti Jus visus prisidėti prie šio numerio išleidimo. Turint galvoje, kad iš šiandien surenkamų prenumeratų vos vos išleidžiamas reguliarus numeris, tik tikėjimas, kad Jūs visi prie šio darbo prisidėsite savo auka, duoda vilčių, kad šis numeris išeis.

Pagrindinis šio jubiliejaus paminėjimas įvyks Chicagoje balandžio mėn. 15 ir 16 dienomis, Jaunimo Centre. Balandžio mėn. 15 d. įvyks dailiojo žodžio koncertas. Balandžio 16 d. pamaldos už „Ateities" bendradarbius ir skaitytojus, vakare iškilminga vakarienė. Sveikinimai jubiliejiniame numeryje nebus dedami, jie bus išspausdinti koncerto programoje. *„Ateities" Administracija*

Kalėdų dovanos

Šiais metais siųsdami savo prieteliams ir pažįstamiems sveikinimus, nepamirškime, kad nepaprastai graži ir brangi dovana ir sveikinimas jiems būtų „Ateities" prenumerata. „Ateitis" 10 kartų per metus primintų Jūsų nuoširdumą jiems. Prisiminkime šių Kalėdų proga ir Europoje pasilikusius lietuvius, bei pietų Amerikos kraštuose gyvenančius. Jei ten patys neturite prietelių ar pažįstamų, atsiųskite auką, kad mes visų Jūsų vardu galėtumėm juos per „Ateities" prenumeratą pasveikinti. Į šiuos kraštus siutinėjame apie 500 egzempliorių „Ateities".

Garbės prenumeratas atsiuntė:
Kun. J. Pakalniškis, New York.
Kun. J. Pragulbickas, Elizabeth
Europos ateitininkams aukojo:
Kun. J. Pragulbickas, Elizabeth $10.00
Balys Brazdžionis, Chicaga $5.00.

Administracija už prenumeratas ir aukas nuoširdžiai dėkoja.

Ateitininkai ir mes — studentai

VIRGINIJA

Šįmet atšventėme 50 metų veiklos sukaktį. Daug per tuos metus atsiekta, bet daug dar liko darbo. Trumpai pagalvokime, kas per šį laiką atsitiko, kaip sekasi veikimas. Galima rasti daug pagirtino, tačiau visi gerai žinome šviesias savo veiklos valandėles. Tad pažvelkime į tamsiąją pusę, kurią visi mėgsta uždengti, kad vaizdo negadintų. O gal tai daroma nesamoningai, nes nieks nekreipia dėmesio?

Neseniai viename 'Sūkurio' numeryje kol. Kaufmanas aprašė pavyzdingiausios moksl. kuopos veikimą. Bet ar objektyviau persvarčius tą klausimą, būtent veikimo padėtį, netiktų tas pats ir likusioms sąjungoms? Mes mėgstame girtis, kad mūsų organizacija yra ar tik ne pati geriausia lietuvių tarpe, kad turime daug žymių vadų, daug nuveikiame, ir ramiai pasidėję laurus ilsimės. Juk dar daug laiko praeis, kol kiti mus pasivys, o tuo tarpu mes taip esame įsivarę į veikimą, kad jau automatiškai riedėsim toliau. Taip, tačiau nepamirškime, kad su lengvu pastūmimu ratukai lengvai rieda tik pakalnėn, o į kalną reikia visą laiką stumti. Čia ir kyla klausimas, kur mes važiuojam, į kalną ar į pakalnę? Pirmyn ar atgal, arčiau prie idealo, ar jau nusibodo jo siekti? Sakome, kad su laiku kinta veikimo sąlygos, metodai bei kai kurie vadai, ir dėl to reikia surasti naujas veikimo priemones. Tačiau tomis naujomis priemonėmis reikia tiek pat ir dar truputį daugiau atsiekti kaip anksčiau, nes tik taip galėsime keliauti pirmyn.

Peržvelkime savo veiklą Amerikoje. Gal sunku bus prisiminti, kas dėjosi 1950 metais. Tad sulyginkime tik 1958 - 1959 ir 1959 - 1960 mokslo metų veiklą savam vienete. Kuriais metais daugiau išeita metinės temos? Kuriais metais buvo geresnės studijų dienos? Kurių metų vasaros stovykla buvo sėkmingesnė ir planingesnė? Atsakę į šiuos klausimus jau pamatysime kai kuriuos skirtumus. Pav.: pernai studentų vasaros stovyklos ideologinė programa buvo pilnesnė, nors netrūko ir laisvalaikio. Šįmet antra savaitė susidėjo beveik tiktai iš laisvalaikio. Metinio suvažiavimo metu nebuvo atskiros programos tiems, kurie suvažiavime nedalyvavo. Pernai, asmeniška iniciatyva, buvo laisvalaikio metu diskusijų būrelis — gausiai lankomas. Šįmet to jau pasigedom. Gal šie skirtumai atsirado stovyklaviečių pakeitimu? Tačiau sportui priemonių netrūko ir Dainavoj, o labai trūko planingumo ir noro - nuotaikos. Atrodo, kad teks kaltinti orą.

Jau susirūpinimo kelia ir religinė sritis — katalikiškumas. Pereitą pavasarį šiuo klausimu „Ateityje" rašė Fed. Dvasios Vadas, „Ar mes dar tie patys?" Kodėl pradėta vengti klausimų, liečiančių religinę praktiką? Šįmet ir stud. at-kų metinis suvažiavimas į tai atkreipė dėmesį, bet ar to užteks? Ar užteks tiktai gerų nutarimų ir daugiau patarimų, jei jie bus nenoriai vykdomi? Religinė praktika yra asmeniškas reikalas, ir gal todėl neatsirado, kas sutiktų brautis į svetimą sąžinę. Tačiau mūsų organizacijos tikslas ir egzistencija yra pagrįsta katalikybe ir tai apleisdami mes griauname pačią organizaciją, nes inteligentiškumas bei visuomeniškumas jos ilgai neišlaikys. Atsitiks, kaip su Lietuva po Vytauto Didžiojo mirties.

Su slenkančiais metais pasikeitė ir daug veidų mūsų vadų eilėse. Džiaugiamės, kad jų netrūksta, bet ar pagalvojame, iš kur jie atsirado? Čia norėčiau iškelti vieną situaciją: Moksleivių ir studentų bendradarbiavimas. Dažnai tenka girdėti kolegą dūsaujant, kad ot, buvo puikus moksleivis, daug žadėjo, bet kažkodėl vietoj stud. at-kų pasirinko skautus ar neo-lituanus. Kiti vėl dejuoja, kad permažai moksleivių, arba kad moksleiviai nesigilina į ideologiją, jiems trūksta žinių.

Prieš maždaug 10 metų prasidėjo at-kų veikla Amerikoje, ir daugumas mūsų dar lankėme pradžios mokyklas. Kas tada mus globojo? Sendraugiai ar studentai? Nemanau, kad dabartiniai mūsų vadai visas savo žinias surinko studentaudami. Vadinas buvo pradžia anksčiau: buvo vyresniųjų pagalbos. Norėčiau pailiustruoti, kas gali atsitikti per dešimts metų toj pačioj kuopoj, trumpu pavyzdėliu. Prieš 10 metų aš priklausiau vienai jaun. moksl. kuopai. Tada moksleivių (high - school) kuopos nebuvo. Mūsų globėja buvo studentė. Į kiekvieną susirinkimą ateidavo beveik visi nariai ir kandidatai, nes žinojo, kad ten bus įdomiau, negu namie ar su draugais laiką praleisti. Metų bėgyje surengdavom porą linksmavakarių, minėjimų ir metinę šventę. Apart to, didesnė dalis važiuodavom kasmet į studijų dienas. Tai buvo visų laukiamiausias įvykis. Nesakysiu, kad buvome genijai, kurie nepaprastai domėjomės abstrakčiu mokslu. Bet mūsų globėja mokėjo taip pritaikyti programą, ir mes tada gerai žinojome, koks turi būti ateitininkas, kas buvo pirmieji vadai, visus principus, at-kų istoriją, bei praktiškąjį pritaikymą. Mokėjome pirmininkauti ir sekretoriauti. Trumpai sakant, buvome veikli kuopa.

Po 10 metų buvo proga vėl atsilankyti toje pačioje vietovėje. Narių perpus mažiau. Sakoma, kad kokybėje, o ne kiekybėje galybė. Tačiau ir tos kokybės beveik nebūta. Žinių atžvilgiu reikalas dar prastesnis: kandidatai žinojo tiek pat kiek 2 - 3 metus davę pasižadėjimą nariai — būtent nieko. Jie net negalėjo paaiškinti kas per paukštis yra ateitininkas, tačiau jie save skaitė ateitininkais. Truputį juokinga, bet ir liūdna, kad per 10 metų taip suiro kadaise buvusi aktyvi kuopa. Rasta ir kitų pakeitimų. Jau susidarius ir vyresniųjų moksleivių kuopa. Tačiau per visus metus kuopos pirmininkas net nebandė susisiekti su šiuo būreliu. Atrodė lyg jo visai nebūtų. Turbūt daug kam įdomu, kas atsitiko, kad tik griuvėsiai liko. O buvo didelis karas tarp globėjų - sendraugių, priežastis — asmeniška. Kai studentė globėja pasitraukė, negalėjo žmonės titulais pasidalinti. Kas gavo valdžią — džiaugėsi. Kas negavo — užsigavo ir iš veiklos pasitraukė. Paskui, atgavę jėgas, ar suradę daugiau šalininkų, vėl grįžo garbės ginti. Tai taip tarp tų ginčų vargšai jaun. moksleiviai liko be pastovaus globėjo, o kai toj suirutėj pasirodė skautai, moksleivių veikimas ir nupleškėjo į dausas. Dabar bandoma atkurti, tik per mažai bandytojų. Didieji kaltininkai išemigravo į kitus didmiesčius. Po ano "Žalgirio" visi likusieji perdaug užimti savais reikalais, neturi laiko ir ypač finansų. Yra vienas, kitas, kuris norėtų padėti ir bando, bet iš griuvėsių vėl viską sutvarkyti po senovei ims laiko ir energijos, o naujų jėgų nėra. Dar kokie 5 metai ir toj vietoj liks tik „ghost-town".

Tikiu, kad kitur nėra taip blogai, tačiau mažesnėj skalėj daug kur randama panašių įvykių. Tai skautai, tai asmeniški ginčai, tai intereso trūkumas suskaldo veikimą. O paskui apgailestaujam, kad, kolega, blogai, bet ką padarysi, taip jau įvyko, ir keliaujam ieškoti naujų barų. Tačiau ar ne mūsų pareiga yra padėti moksleiviams? Sakysite, kad šį skundą reikia patiekti moksl. centro valdybai. Ta-

čiau, mielas kolega, kas tą valdybą sudaro, moksleiviai ir sendraugiai? Ar ne mes turime bendradarbiauti su moksleiviais? Gal norite pasakyti, kad moksleiviai jūsų pagalbos neprašė ar jos nenori. Prisiminkime, kad jie yra ateities studentai, ir turi tas pačias ydas. Aš labai abejoju, ar moksleiviai atstums tą studentą, kuris tikrai nori jiems padėti. Juk yra studentų globojamų kuopų, kurios aktyviai veikia. Tačiau tokių, su moksleiviais dirbančių, studentų yra labai mažai. Permažai, kad išugdytų užtektinai moksleivių užimti dabartinių studentų eiles. Čia vėl galva kelia kokybės klausimas. Jei daugumas dabartinių moksleivių su turimomis žiniomis pereis į studentų eiles, tai, kolegos, studentų sąjunga atsidurs tokioje pat padėtyje kaip dabar moksleivių sąjunga. O po to, prisiminkime, kad jie bus ir sendraugiai, jei iki tol išsilaikys. Neabejotina, kad ir tada bus žymių vadų, tačiau ne vaduose sutelktas visas organizacijos pajėgumas. Dėja, organizacija sudaro ne tik vadai, bet ir nariai. Tai toks ir lieka amžinas ratas, taip ir banguoja veikimas. Vienos sąjungos trūkumai ilgainiui atsiliepia per visą organizaciją. Ir todėl, būdami studentais, esame atsakingi už moksleivių sąjungą. Ne tik moksleivių centro valdyba, ne tik moksleivių kuopų globėjai, bet ir kiekvienas studentas.

Turbūt norėtume iškelti ir sendraugių veiklos klausimą. Gerai, pažiūrėkim kas naujo toj sąjungoj.

Sendraugiai turi daug mažiau laiko, negu studentai prisidėti prie aktyvios veiklos. Studentai gal daug laisvo laiko neturi, tačiau yra progų susitikti kolegijoj, dažniau pasikalbėti. Sendraugiai dar stipriai palaiko tautiškumo ar lietuvybės sritį. Studentai labiau maišo kalbas. Nežinau, gal jie nori pasirodyti inteligentiški. Tačiau ir daugumas sendraugių moka daugiau kaip vieną kalbą. Anksčiau anglų kalbos stovyklose nesigirdėjo. Nežinau, gal anų metų studentai nebuvo spėję anglų kalbos pramokti. Girdėjosi daugiau ir lietuviškų dainų. Paskutiniuoju metu atsirado nauja mada — atsivežti į stovyklas radijo aparatus, kurie daug prie lietuviškumo neprisideda. Nesakysiu, kad visi sendraugiai labai lietuviški. Būta įvykių, kur moksleivis, atvažiavęs į stovyklą pramoksta neprastai lietuviškai, o atvažiavę tėvai jį pasitinka anglų kalba. Vadinas, ne vien mokyklos kaltos dėl nutautėjimo. Čia, atrodo, puiki proga iškelti ir šeimyniškumo klausimą, tačiau perdaug laiko ir vietos užims jį gerai išnagrinėti.

Nevisi sendraugiai turi atliekamo laiko, tačiau, jei atsiranda nors vienas aktyvus asmuo dar nesugadintose sąlygose, tai kiti mielai prisideda prie kokio vakarėlio rengimo, ir nors veikimas nėra vientisinis, tačiau, kai reikia, pagalbos yra. Pas studentus šis veikimas eina atvirkščiai — daugumas lanko susirinkimus, iš kažkur atsiranda daug laiko, ir taip išrinktas ruošimo komitetas vienas prakaituoja. Vakarėlio metu vėl visiems atsiranda laisvo laiko, o tuo tarpu ruošėjai būva perdaug nuvargę pasidžiaugti savo darbo vaisiais. Tačiau pelnu lieka visi patenkinti (jei tik jo pakankamai yra).

Vienas veikimo punktas, kuris pasižymi daugiau pas sendraugius, negu pas kitas sąjungas, tai politika — politiniai ir asmeniški ginčai. Kiekvienas turi netik savo organizaciją, būtent at-kus, palaikyti bet taip pat ir savo politinę partiją. Čia noriu paminėti mūsų jubiliejinį kongresą. Visi susidėję dirbo, kaip įmanė, kad tik tinkamai būtų galima atšvęsti 50 metų sukaktį. Ir manote, kad taip viskas sklandžiai praėjo? Kur tau. Per uždarymo posėdį mieli sendraugiai negalėjo susitarti, kuriam kalbėtojui leisti pasireikšti. Mat, abu nepriklausė tai pačiai politinei partijai. Ir tai per Jubiliejinį Kongresą! Rodos, lyg tai jie nepriklausytų tai pačiai organizacijai. Jei taip toliau tęsis, tai aš patarčiau sendraugių sąjungai susiskirstyti į korporacijas, pagal politinius įsitikinimus. Gal tas palengvins veiklą — visi žinos, kurią pusę palaikyti, o kuris kandidatas yra pajėgesnis, bus nesvarbu, be tik sava partija laimės. Neužteko Lietuvoj privelti visą galybę partijų. Reikia ir organizaciją panašiai padalinti. Juk mūsų tautiečių tiek daug, kad pakaks narių visiems. Tai taip skaldom ir silpninam jau ir taip kamuojamą organizaciją. Visko vis permažai, ar tai būtų organizacijos ar politinės partijos, ar korporacijos. Kokia gi sąjunga be korporacijų. Juk tai būtinybė, kurios ir pas studentus seniai netrūko. Bet tai buvo seniau, prie skirtingų veiklos sąlygų, skirtingų narių interesų. Jei dabar korporantai dar vis mato savo darbo teigiamuosius rezultatus, tikiuosi, kad kada nors ir nekorporantams paslaptį atskleis.

Tai taip priėjome ir prie studentų sąjungos. Kuo dabartiniai studentai skiriasi nuo tų, kurie šiose eilėse dirbo prieš 10 metų? Pirmas aiškus reiškinys tai tautiškumo klausimas. Jau anksčiau minėjau kad pradedame pastebimai nutautėti. Retas kuris gali labai laisvai kalbėti gryna protėvių kalba. Daug kam pritrūksta žodžių ar išsireiškimų. Tai gali padaryti tik praktika, platesnis liet. literatūros skaitymas. Čia įsiterpia ir inteligentiškumo problema. Nežinau, ar daug kas randa laiko perskaityti liet. laikraštį ar knygą. Manau, visi sutiksite, kad turime remti liet. spaudą jau vien dėl to, kad to reikalauja mūsų org. principai. Kaip mes šią pareigą atliekame? Gal sakysite, kad mūsų spauda neįdomi, nėra gerų rašytojų? Tai pasakyk, kolega, kas tave stabdo paimti plunksną į ranką ir sudėti pora žodelių. Rašyk tais klausimais, kurie tave domina, ir tikrai vienminčių surasi. Tuo pačiu ir tautiškumą paremsi.

Kitas kliūvantis reikalas — tai mandagumas, netik elgesy bet ir žodžiuose, t. y. kuklumo trūkumas. Nenoriu čia prozaiškai kalbėti apie dorovę, tačiau kai kurie informalių pašnekesių turiniai bei išsireiškimai labai kliūva. Nejaugi mes negalime surasti užtektinai žodžių švariai išsireikšti? Ar būtinai reikia pasirodyti su savo vulgariškumu? Šio krašto auklėjimas yra skirtingas nuo europietiško, tačiau mandagumas visur gerbtinas, o paskutiniuoju metu teko sutikti kolegų, kurie buvo nusistatę, kad kolegijos diplomą atstoja paprastas mandagumas. Nežinau, ar jie taip sąmoningai galvoja, tačiau jų elgesys nekitaip liudija. Prie mandagumo ne pro šalį ir tvarka. Žinote, kaip vienas vasaros stovyklos komendantas pasitiko atvažiavusį stovyklautoją? „Tu čia gali daryti ką tik nori, jei aš nematau, bet jei tave sugausiu bus blogai." Na ir sugavo, na ir pagrasė, kad „atsargiau, jei kitą kartą sugausiu tai..." Tai bent stovykla tą vasarėlę buvo! Ar ne laikas ir čia truputį dėmesį atkreipti?

Kažkodėl nyksta susidomėjimas ideologija. Kadaise pasilinksminimai buvo tik vienas iš veikimo reiškinių, o dabar jie pradeda tapti viso veikimo tikslu. Jau nuo pat pirmo susirinkimo planuojamas linksmavakaris — mat, iždas tuščias. Pinigų reikia, tas teisybė, bet ar mes nepradedam žingsniuoti tiesiu keliu nuo ideologijos į materializmą? Kur dingo mūsų idealai, mieli kolegos? Kur dingo mūsų vieningas tikslo siekimas? Kur dingo tie studentai, kurie savo veikimo nematavo „kokia-man-iš-to-nauda" matu?

Tai va, kolegos, pora nepageidautinų aspektų iškilusių per mūsų dešimtmečio veiklą Amerikoje. Bandžiau ir aš veikti, bet po kiek laiko atrodė, lyg tai ši nėra ta organizacija, į kurią įstojau prieš 12 metų. Per daug sumodernėjo. Teko susirasti naują arba dabartinę padėtį tvarkyti. Jieškojau naujos, bet neradau, o senąją viena atstatyti neapsiimu. Atrodo, kad vienintelė išeitis lieka, sekant vyresniųjų pavyzdžiu, steigti naują organizaciją, pagrįstą prof. Šalkauskio ideologija ir Prano Dovydaičio „Pamatiniais klausimais".

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVIDO BIBLIOTEKA

SPAUDOS APŽVALGA

Kažin ar ne gyviausias žmogaus minties padaras nebūtų žurnalas. Kas mėnesį ar net savaitę pasirodąs, bet vis naujas, vis originalus, vis nepavargstąs kalbėti. Net ir savo gyvenimu žurnalas panašus į žmogų: po didelių redakcijos rūpesčių palydimas į turgavietę, perverčiamas ir numetamas. Jei knygos rašomos kaip paminklai ateičiai, tai žurnalų straipsniai yra tik keliauninko užrašai, akvarelės, pagaunančios saulę ir šešėlį.

Kiek daug tokių žurnalų! Kiekviena kalba, kiekviena sritis, kiekviena organizacija — vis keli leidiniai. Kodėl? Gal čia vakarietiška atatikmena budistų maldų malūnėliui: jei ilgai kalbi, ir gomurys išdžiūsta, ir gerklė pradeda girgždėti, o straipsnis niekad nepavargsta — kiekvienam aiškina, kuris tik dėmesį duoda.

Kartais smagu būtų, jei žinotum, kad tas visas spausdintas žodis yra tik šlamštas: neskaitydamas nieko neprarastum. Bet, va, taip nėra: kas mėnesį būna tokių straipsnių, kuriuos tu, kaip būsimas, inteligentas, turėtum perskaityti. Tokius straipsnius — anaiptol ne visus — kas mėnesį bandys pristatyti šioji spaudos apžvalga. Žurnalai, kuriuos mes minėsime, spausdinami įvairiomis kalbomis: lietuviškai, angliškai, vokiškai, prancūziškai. Na, gal sakysi, kam gi tos kitos kalbos: aš tik dvi moku. Dėkui Dievui, kad to viešai nepasakei, bet tik man. Mokėti tik dvi kalbas, tai taip, kaip rašyti mašinėle tik su dviem pirštais. Išmokti svetimą kalbą kalbėti yra sunku, bet skaityti — grynas juokas, reikia tik noro. Nori išmokti kokią svetimą kalbą: parsinešk ta kalba knygą, vaikams skirtą, iš savo miesto bibliotekos. Vaikiškas ir moksliškas knygas svetima kalba skaityti lengviausia: abiejų žodynas labai ribotas. Nesijaudink, kad iš pradžių sunkiai eina: pradžia visuomet sunki. Visuomet atsimink, kad tau svetimą kalbą išmokti daug lengviau, negu čiabuviui, nes ir taip jau dvi kalbas moki.

Ne tik su straipsniais šis skyrius norės supažindinti, bet ir su žurnalais, kurie juos globoja. Gali būti, kad kai kuriuos iš minimų žurnalų užsisakys savo knygynėliui (na, o dabar, kol dar ne milionierius, juos gali rasti miesto knygyne ar savo universiteto bibliotekoj).

Šį mėnesį kalbėsime tik apie kelis žurnalus, kurie spausdinami ne lietuvių kalba. Senkančiais mėnesiais žiūrėsime ir į tai, kas dedasi lietuvių žurnaluose.

Ant stalo guli birželio mėnesio **Pax Romana Journal.** Mūsų **Ateities** formato žurnaliukas. Įdomus straipsnis apie Pax Romana intelektualų pilnaties suvažiavimą Tioumliline, Maroke. Suvažiavimui tema parinkta „Išsimokslinusio afrikiečio vaidmuo Naujojoj Afrikoj", kuri turi iškelti afrikiečio inteligento didelę atsakomybę tame stipriai augančiame ir laikinai sumišusiame kontinente. Kokios kasdieninės jų darbo sąlygos, matome iš gyvų šveicaro benediktino dienoraščio ištraukų, rašytų Belgų Konge. Žurnalas gausiai iliustruotas naujų Vokietijos bažnyčių fotografijomis: apie jas rašo ir Hansjakob Lill. Korespondencijų skyriuj kone visa pastraipa skirta ateitininkų veiklai. Malonu, kad šis, visam pasauly skaitomas žurnalas taip maloniai apie mus atsiliepia. Tiesa, šį žurnalą galėtų užsiprenumeruoti sau kuopos ir draugovės — visai pigus: metinė prenumerata tik $1.25 už šešis numerius. Užsisakyti galima rašant General Secretariat of Pax Romana, rue Saint Michel 14, Fribourg, Switzerland.

Štai čia visas ryšuliukas laikraštukų: tai Amerikoje leidžiamas studentų mėnesinis žurnaliukas **World Campus.** Rugsėjo mėnesio numeryje dedamas pasikalbėjimas su Julius Nyerere, Tanganyikos vadu, kuriame jis klausia: „Jei komunistų nebūtų, ar amerikiečiai mums padėtų?" Tas klausimas ir duoda toną visam laikraštėliui: tam pačiam numeryje Dr. Tom Dooley, kurio darbas Laos visam pasauly pagarsėjęs, rašo, kad tarnyba artimui yra vienintėlis vaistas pasaulio ligoms: „Mes tikime, kad joks žmogus žemėje negali pasiekti savo laimės, jei jis nesieks kitų laimės". Lapkričio mėnesio numeryje Albert J. Nevins randa, kad amerikiečio personalistinis priėjimas prie religijos uždusina apaštališką dvasią: katalikas, netekęs savo misijos pajutimo, praradęs sugebėjimą save suiungti su tais, kuriems nori padėti. World **Campus** tuo įdomus, kad jame nėra verkšlenimų: blogybė iškeliama tam, kad būtų pataisyta. Į pasaulio problemas žiūrima su pasitikėjimu, kad nuoširdus darbas, kuris bus vedamas noro padėti artimui, jas išspręs. Ir šio žurnalo prenumerata nuostabiai pigi: tik vienas doleris metams. Administracija: **World Campus,** Maryknoll, New York. Į prenumeratą įskaitomi ir keturi priedo **World Student** numeriai. Dabartiniame priede yra įdomus straipsnis apie naujų kraštų inteligento profesijos pasirinkimą, bei intriguojantis S. P. Das Gupta straipsnis apie Hinduizmo įtaką pasaulyje.

Susirūpinimas apie naujus, „neišvystytus kraštus atsispindi ir prancūzų katalikų leidžiamame žurnale **Signes du Temps** lapkričio numeryje, M. Tremolieres nagrinėja dabartines ekonominio išvystymo teorijas, ir randa, kad tas vadinamasis krašto „išsivystymas" yra pagrindinai dvasios stovis. Tam pačiam numeryje R. Beaupere rašo apie ekumeninių sąjūdžių veiklą 1960 metais, rasdamas ženklų džiaugsmui.

— — —

Ekumeniniais — Bažnyčios susivienijimo — klausimais rūpestis matomas ir rimtam vokiečių jėzuitų leidžiamam mėnesiniam žurnale **Stimmen der Zeit.** Štai spalio mėnesio numeryje tėvas Wolfgang Seibel straipsnyje „Dogma und Communio" nagrinėja pagrindines prielaidas bažnytinei vienybei tarp katalikų ir protestantų. Atrandama, kad vienybė tik tada galės ateiti, kai abeji pripažins tą patį autoritetą tikėjimo dalykuose, kai abejuose bendruomenės sąvoka taps ta pati. Visi pasitarimai, visos tarybos šios vienybės nesukurs, jie šią vienybę kaip tik iš anksto daleidžia. Tą vienybę tegalįs sukurti tik Jis, kuris gali pakeisti žmogaus širdį. Anot autoriaus, „mes dar gal ilgai turėsime kartu šalia viens kito gyventi, iki kol ši malonė bus mums suteikta". Lieka didelis reikalas melstis už vienybę ir stiprinti ryšius kitose gyvenimo dalyse: politiniam, socialiniam ir kultūriniam gyvenime. Tam pačiam numeryje telpa įdomus Franz Buech straipsnis „Gydytojas ir technika". Šiame straipsnyje į techniką žiūrima ne vien tik kaip į baisų pavojų žmogaus nužmoniginmui, bet taip pat kaip į didelę dovaną žmogaus sveikatos palaikymui. Šie du poliai sukelia įtampą šių dienų gydytojo dvasioje: tarp mokslinės - techninės pažiūros į ligonį ir jausmo, užuojautos, — žmogiškųjų kategorijų. Jei technikinės priemonės pradeda įtaigoti net pažiūrą į žmogų, tai nereiškia, kad gydytojas turi mesti techniką, bet tik rodo, kad gydytojui reikalingas ir humanistinis, filosofinis užnugaris, kurio negali duoti vien tik specializuotos medicinos mokyklos.

Kalbant apie mokslą ir techniką, prisimena vienas straipsnis rugsėjo mėnesio **American Scientist** numeryje. Straipsnis yra apie lemingus — tuos žiurkiškus padarus, kurie periodiškai miniomis keliauna per arktikos tundrą, kol visa jų tauta sugarma į jūrą. Edward S. Deevey nuostabiai puikiai parašytas straipsnis "The Hare and the Haruspex" apžvelgia teorijas, kurios buvo sukurtos šiai bendruomeninei savižudybei išaiškinti: lemingų maniją sukelia kepenų cirozė ir nepaprastai aukštas kraujo spaudimas, gi už šiuos atsakingas jų nesklandus ir įtampų pilnas socialinis gyvenimas...

Iškiloj Čikagos SAS dr-vės nariai: S. Rudys, N. Beleškaitė, K. Bagdonas, V. Šulaitis, A. Šulaitytė, A. Tijūnėlis ir M. Motekaitis. Nuotrauka J. Račkausko

Sporto reforma

Apie sportą yra daug rašoma laikraščiuose ir žurnaluose, skelbiami rungtynių rezultatai, aprašomi sporto klubai, kurių priskaitome J.A.V. ir Kanadoj, berods, apie 22. Lietuvių sporto klubų tarpe yra pasižymėjusių sportininkų, reprezentavusių lietuvius užsieniuose, pasiekusių pasigėrėtinų rezultatų ir t. t. Tačiau, ar viskas mūsų sporto klubuose tvarkoj? Šį kartą aš norėčiau paliesti kaikuriuos mūsų sporto klubų ir sportininkų negalavimus. Jei pažiūrėsim į mūsų sporto klubų sastatą, tai rasime, kad kaikuriuos sporto klubus, pasiekusius aukštesnio sportinio išsilavinimo, sudaro beveik vieni seniorai (baigę mokslus sukūrę šeimas), besidairą išeiti į atsargą. Kokia ateitis tokio sporto klubo, jei neatsiras savanorių į jų eiles iš jaunučių tarpo? Tuo tarpu nei sporto sąjungų vadovybė, nei sporto klubų vadovybės nesirūpina jaunučių organizavimu. Gerai, jei atskiri sporto mėgėjai suorganizuoja vieną kitą jaunučių komandą ar klubą.

Ar nereikėtų sudaryti geresnes sąlygas jaunučiams sportuoti jau nuo aukštesnių pradinės mokyklos skyrių ir duoti jiems galimybės pasireikšti? Ar tuo būdu nesusilauktumėm geresnio sportininkų prieauglio? Tuo tarpu jaunučiai naudingiau laiką praleistų fizinės kultūros labui, o ne ištisas valandas sėdėdami, o gal ir gulėdami prie televizijos arba kenksmingai laiką leisdami gatvėse ir pan.

Ką gali jaunuoliai pasiekti sporto srityje duoda ryškų pavyzdį Australijos sportininkai. Štai du latviai jaunuoliai Jonas ir Ilsa Konrads, patekę į Australiją 1949 m. kartu su tėvais; sekančiais metais Jonas buvo susirgęs polio liga. Nors liga buvo neefektinga, bet jaunuoliai, gydydami kojų raumenis nuo ligos turėjo daug plaukyti baseinuose. Taip beplaukydami baseinuose, besitreniruodami ne tik pagydė kojų raumenis, bet tapo žymiais plaukikais. Jau 1958 metais Jonas, 15 metų, Ilsa, 13 metų sutriuškino aštuonis pasaulinius rekordus per dviejų savaičių laikotarpius. Praeitą vasarą Jonas 17 metų, o Ilsa 15 m. sumušė 13 plaukimo rekordų. Iš jų Jonui priklau-

MŪSŲ KALBA

Gera yra svetimomis kalbomis kalbėti,
bet didelė gėda savos nemokėti.

Per amžius lietuvių kalba išliko gryna ir beveik visai neįsileido svetimybių. Lietuvių kalba yra tiek branginama, kad net ir daugelis svetimtaučių kalbininkų mokosi lietuviškai. Pereitame šimtmetyje vokietis Sauerweinas, išmokęs lietuvių kalbos, pasidarė didelis lietuvių kalbos teisių gynėjas Mažojoj Lietuvoj prieš vokiečių administraciją. Jis yra parašęs gerai žinomą dainą „Lietuviais esame mes gimę," kuri tapo Mažosios Lietuvos tautine giesme.

Dar tik prieš keliasdešimt metų pačioje Lietuvoje mūsų kalba buvo skriaudžiama rusų valdžios ir niekinama lenkų ponijos. Daugelis manė, kad lietuvių kalbai atėjo paskutinės dienos, kai ji buvo uždrausta mokyklose ir įstaigose. Mokslininkai skubėjo užrašyti svarbesnius kalbos dalykus ir saugoti juos muziejuose. Bet atsirado tokie vyrai, kaip vysk. Baranauskas, kun. Jaunius, Rygiškių Jonas ir kiti, kurie lietuvių kalbos nelaikė seniena, bet ją gaivino kiekvienas kaip begalėdamas. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, lietuvių kalba visiškai atgijo.

Dabar, tremtyje, dažnai keliamas klausimas, ar mūsų naujoji karta nepamirš savo gimtosios kalbos? Jaunimas vis raginamas tarp savęs lietuviškai kalbėti ir skaityti lietuviškas knygas bei laikraščius.

Mes, dabartinė jaunoji karta, dažnai tarp savęs nebekalbame lietuviškai, kadangi esame pripratę svetimą kalbą vartoti mokyklose ar tarp svetimtaučių draugų ir todėl ir kitais atvejais grįžtame prie įprastos kalbos. Jei ir norime lietuviškai kalbėti, dažnai nebemokame lietuviškai išsireikšti. Gimtoji mūsų kalba atrodo svetimesnė už tą, kurią išmokom atvažiavę į šį kraštą. Aišku, tai nėra atleistina ir todėl tėvai tuo labai rūpinasi. Bet jei atprantame nuo lietuvių kalbos, tai yra ir pačių tėvų kaltės, kai šeimoje jie neranda reikalo lietuviškai kalbėti ir vaikų neleidžia į lituanistines mokyklas. Šeima yra pagrindas lietuvių kalbai išlaikyti.

Įvairios lietuvių organizacijos taip pat prisideda prie jaunimo lietuvybės stiprinimo. Vienok nei šeima, nei mokykla, nei organizacijos negali atskirai dirbti ir tikėtis lietuvių kalbos išlaikyti, jei jos nedirbs vieningai. Ir šia proga atsimename, kad gera yra svetimomis kalbomis kalbėti, bet didelė gėda savos nemokėti.

Vida Galdikaitė

---

so — 7, o Ilsai — 6. Ilsa plaukė 400 metrų lailsvu stiliumi 18.8 sekundžių greičiau, negu garsus Amerikos plaukikas ir filmų aktorius Johnny Weissmuller (Tarzanas).

Australijos sportininkai pasiekia geresnių sporto rezultatų dėlto, kad tenai jaunuoliams sudaromos geresnės salygos sportuoti. Australija turi tik 10 milijonų gyventojų ir 11,300 mylių jūros paplūdimio. Sydney miestas turi 2 milijonus gyventojų ir tik 2 night klūbus. Kiek turi jų Čikaga?

Australijos jaunuoliai-ės daugiausia laiko praleidžia teniso aikštėse, sporto aikštėse, maudyklose ir t. t. Tenai nėra tokių vietų, kur jaunimas leistų laiką veltui. Kaip gi yra pas mus??? Kad ir šis mažas pavyzdys: kartą viena mūsų krepšinio komanda rungtynes pralaimėjo tik dėlto, kad jos sportininkai buvo perdaug įkaušę. Gi kaikurių klūbų sportininkai, berods, visai blaivūs niekad neateina į rungtynes. Ar čia nereikėtų radikalios reformos?

Jonas Šilainis

Paminint 25 metų sukaktį populiarios Lietuviškų Vakaruškų radio programos Čikagoje, kuriai ilgus metus vadovauja ponia Sophie Barcus, yra išleista gražiai dueto ir trio forma įdainuota lietuviškų liaudies dainų ir bažnytinių giesmių plokštelė, pavadinta „Sophie Barcus Radio Vakaruškininkės Dainuoja". Tai ilgo grojimo, $33^1/^3$ greitumo nedūžtanti hi-fi puokštelė, kurioje telpa pačios leidėjos Sophie Barcus įžangos žodis, 10 liaudies dainų pritariant pianinui, 7 kalėdinės ir 8 velykinės giesmės pritariant vargonams. Dainas ir giesmes išpildo Juzė Mileriutė, Irena Kaledinskaitė ir Aldona Barcus Daukus. Pianinu ir vargonais palydi Genovaitė Aleksiūnaitė-Mitchell. Abiejų plokštelės pusių grojimo laikas 42 minutės. Šios įvairioms progoms pritaikintos plokštelės kaina yra $4.95. Pašto persiuntimo išlaidoms padengti 55 centai. Platintojams duodama atatinkama nuolaida. Prašome atsiųsti pašto perlaidą $5.50 vertės sekančiu adresu: ALBA RECORDS, 7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

Mielas Redaktoriau,

Kongreso aidų straipsnyje (žiūr. Ateitis Nr. 8, 1960) p. Jūra Gailiušytė dailiai aprašė didingąjį Ateitininkų Jubiliejinį Kongresą. Kadangi toks aprašymas, ypač patalpintas oficialiame organizacijos žurnale, tampa reikšmingu dokumentu ateičiai, visų ateitininkų pareiga būtų pataisyti ir patikslinti įsivėlusias klaidas ir netikslumus. Kaip buvęs kongreso prezidiumo narys aš ir noriu patikslinti kai kurias šio aprašymo vietas, bent kas liečia prezidiumo sąstatą.

Straipsnyje rašoma, kad „Viktoras Užupis iš Toronto, Kanada, pirmininkavo kongresui". Iš tikro gi atskiro kongreso pirmininko nebuvo. Pirmininkaudami atskiriems posėdžiams, prezidiumo nariai keitėsi. Uždaromajame posėdyje įneštos kai kurių asmenų komplikacijos nebuvo nei ateitininkiškos, nei davė teisės, ką nors paskelbti „kongreso pirmininku".

Kalbėdama apie prezidiumo sudėtį, autorė rašo, jog prezidiuman buvusi pakviesta „Vida Bražėnaitė-Vaitiekūnienė iš Australijos, kurią atstovavo Jurgis Gilys, neseniai atvykęs iš Australijos, dabar gyvenąs Chicagoje." Čia daug kas sujaukta: ir mintis, ir lietuvių kalba ir faktai. Prezidiumo sąstate nei p. Vaitiekūnienės nei p. Gilio nebuvo. Nežinau, kodėl p. Gilys prezidiume nepasirodė, bet, gal būt, kaip tik dėl to, kad Kongresui rengti komisijos pirmininkas p. K. Kleiva jį prezidiuman kvietė atstovauti ne Australijos ateitininkus, bet... p. Vaitiekūnienę.

Aš pats aprašyme aptartas kaip „ASS Los Angeles vyr. pirmininkas". Nei „jaunesniu" nei „vyresniu" pirmininku nebuvau, nors ir atstovavau Los Angeles ateitininkus sendraugius.

Pagaliau žodelis del dalyvių skaičiaus. Autorė rašo, jog dalyvavę „virš 800 ateitininkų ir svečių". Kiek prisimenu, paskutinis registracijos pranešimas skelbė 866 registruotus at-kus. Bet gi ne visi at-kai užsiregistravo, ypač jaunučiai. Jaunučių posėdyje dalyvavo 80 ateitininkiško atžalyno, o, regis, buvo įsiregistravę tik 15. Ar ne tiksliau būtų sakyti, jog kongrese dalyvavo apie 1000 asmenų?

Šiais patikslinimais nenoriu daryti jokių priekaištų p. Gailiušytei, kuri šiaip jau kruopščiai ir sąžiningai kongresą aprašė. Faktus apie prezidiumą (su visom lietuvių kalbos klaidom ir kitais netikslumais) ji paėmė iš Draugo 1960. IX. 6 d. numerio. Štai pavyzdys, kaip greitai plinta kartą paskelbta klaida.

Širdingai visada Jūsų

Juozas Kojelis

CLEV. MOKS. AT-KŲ MAIRONIO KUOPA

Šiuo pranešame, kad Clevelando Maironio kuopos veikla pasireiškė sekančiai:

Rugsėjo 25-tą dalyvavome su vėliava ir uniformoms Šv. Jurgio parapijos mišiose paminėti a. a. Prof. Pakšto mirtį, ir po to pusryčiuose, kurie buvo suruošti visiems Ateitininkams. Spalio 2-rą vėl dalyvavome su vėliava paminėti Žalgirio mūšį.

Clevelando Moksleivių At-kų Kuopos valdyba turėjo posėdį, kuriame buvo aptarti šie punktai:

1. Metų programa
2. Kaukių balius, kurį ruošime šį mėnesį
3. Referatų skaitymas susirinkimuose
4. Sudaryta ateinančio susirinkimo programa

Šio mėnesio 6-tą dieną įvyko kuopos susirinkimas, kuriame dalyvavo beveik visi nariai.

Susirinkimui buvo patiekta ši darbotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas
2. P. Kasulaičio paskaita
3. Atsiminimai iš stovyklos
4. Atsiminimai iš Kongreso
5. Einamieji reikalai.

Susirinkimą atidarė M. Gailiušytė, kuopos pirmininkė, pakvietė pirmininkauti V. Kasperavičių, sekretoriauti — T. Idzelytę. Susirinkimas buvo atidarytsa malda, po kurios P. Kasulaitis labai įdomiai ir pamokinančiai pakalbėjo apie lietuviškumą, pabrėždamas lietuvybės išlaikymo svarbumą. Po to tie kuopos nariai, kurie buvo stovykloje šią vasarą, papasakojo ką ten veikė, kas patiko ir kas ne. M. Gailiušytė ir J. Orentaitė buvo nuvažiavę "Cape Cod" stovykloje ir iš pasakojimų spėjome, kad joms tenai labai patiko.

Kadangi nemažas kuopos skaičius važiavo į Kongresą tai visi savo įspūdžius sudėję painformavo mus, ką ten matė ir ką veikė.

Einamuose reikaluose buvo nutarta, kad visa kuopa susirinks Šv. Jurgio parapijoje sukalbėti rožančių Šv. Panelės Marijos garbei, kadangi šis yra jos mėnuo. Dar buvo aptartas „Kaukių Balius", kurį ruošiame šio mėnesio gale, ir į kurį pakviesime kitas Clevelando organizacijas.

Giedrė Degutytė
Kuopos sekretorė

DETROITAS

Po gražios ir linksmos vasaros atėjus rudeniui spalių 21 d. įvyko at-kių mergaičių būrelio susirinkimas p. Čiunkų bute. Jam pirmininkavo Violeta Čižauskaitė. Į šį susirinkimą buvo pakviesta ponia Vytienė, kuri yra mokytoja John Robt. Powers Finishing School. Ji plačiau supažindino su taisyklinga mergaitės laikysena viešose vietose. Po to mūsų globėja ponia Damušienė visų narių vardu įteikė dovanėles buvusioms narėms, kurios pereidamos į studentes apleidžia mūsų būrelį. Giedrė Bajorūnaitė, Roma Bironaitė, Irena Brokaitė, Saulė Buivydaitė, Aušra Garliauskaitė ir Virginija Kvederaitė perėjo į studentes. Tada sekė meninė programa. Daiva Bajorūnaitė gražiai paskambino pianinu, o Antanina Čiunkaitė padeklamavo eilėraštį. Kadangi valdyboje buvusios apleido mūsų būrelį, teko rinkti naują valdybą. Valdybon išrinktos Viktorija Čiunkaitė ir Danutė Polteraitytė. Jos pačios pasiskirstys pareigomis. Susirinkimas baigėsi vaišėmis.

Dalyvė

HARTFORDAS

Spalių 9 d. įvykusiame susirinkime nepavyko išrinkti naujos valdybos, todėl ir šiais metais (bent pirmam semestrui) draugovei vadovaus pirm. Algimantas Giedraitis ir ižd. Algis Simonaitis. Šiam susirinkimui buvo numatyta gal per ilga programa ir todėl po poros valandų diskusijų apie ateities veiklos planus, „rimtoji" — studijinė programa tapo neišpildyta. Nuspręsta susirinkti ateityje ir vėl bent kartą į mėnesį ir sustiprinti religinę programą. Prisimintos vasaros metu surengtos gegužinė ir išvyka prie Atlanto. Narių dauguma pageidavo, kad ir ateityje būtų nepamirštas socialinis bendravimas.

Rugsėjo 25 per vietinę lietuvių „Tėvynės Garsų" radio programą Alg. Giedraitis skaitė referatą tema „Lietuviai ir Pax Romana".

Draugovės nariai nepamiršta ir šeimyniškumo principo. Spalių 29 d. Diana Papievytė ištekėjo už Kazimiero Čampės, o lapkričio 5 d. Aldona Kalvaitytė už Stepono Kindurio. Diana siekia magistro laipsnio ir dėsto University of Connecticut. Aldona persikėlė gyventi į Washingtoną. Buvusiai draugovės pirmininkei Aldonai ir sekretorei Dianai jų vestuvių proga draugovė palinkėjo ko geriausios kloties ir įteikė dovanėles. Reiktų pjastebėti, kad dabar net 50% draugovės narių yra sukūrę šeimas. Gal dėl to ir draugovės veikimas bus kiek skirtingas nuo kitų.

Argo

NEW YORKO ATEITININKŲ ŠVENTĖ

Spalio 30 d. New Yorko ir apylinkių ateitininkai susirinko paminėti Kristaus Karaliaus Valdovo šventę ir jubiliejinius metus. Šventė prasidėjo su Šv. Mišiomis Apreiškimo bažnyčioj. Moksleivių ir studentų vėliavos buvo įneštos. Prieš mišias New Yorko draugovės vėliava buvo pašventinta. Krikšto tėvais buvo M. Šaulienė ir St. Lušys. Po pamaldų sekė bendri pusryčiai. Baigus pusryčius visi perė-

jom į didesnę salę kur įvyko iškilmingas posėdis.

Vėliavas įnešus, posėdį pradėjo New Yorko skyriaus ateitininkų sendraugių pirmininkas Pr. Naujokaitis. Į garbės prezidiumą buvo pakviesti: Dr. St. Bačkis, Lietuvos pasiuntinybės Washingtone patarėjas ministeris; St. Lukas — New Yorko skyriaus LRKF pirmininkas; Kun. A. Račkauskas — LRKF dvasios cadas; kun. V. Pikturna — New Yorko studentų draugovės dvasios vadas; kun. J. Pakalniškis — New Yorko moksleivių kuopos dvasios vadas; G. Naujokaitis — New Yorko draugovės pirmininkas; Pr. Ąžuolas — New Yorko moksleivių kuopos pirmininkas. Sekretoriatą sudarė: V. Lušytė ir I. Sandanavičiūtė.

Kun. Račkauskui sukalbėjus maldą buvo prisiminti ir pagerbti mirusieji ateitininkai.

Toliau sekė įžodis. Gražus būrys jaunučių išėjęs į sceną tarė ateitininkų šūkį. Jų eilė: R. Navickaitė, K. Baltrušaitytė, P. Baltrušaitis, V. Navickas, R. Kregždytė, G. Kregždytė, M. Vainiūnaitė, A. Pranckevičiūtė, R. Ignaitis, A. Norvila, J. Vainius.

Jaunesniųjų moksleivių įžodį davė: B. Barauskaitė, A. Kregždytė, M. Sandanavičius, R. Vainiūtė, P. Vainius.

Po to įžodį davė vyresnieji moksleiviai ateitininkai: M. Ąžuolaitė, Pr. Ąžuolas, V. Gerdvilytė, V. Gerdvilis, L. Minkūnaitė, J. Adomavičius, V. Radzivanas, E. Ragažinskaitė, M. Bačanskaitė.

Studentų ateitininkų įžodį davė: R. Gedeika, T. Jankauskas, A. Vainius, A. Žibas.

Visiems įžodį davusiems ženklelius prisegė Dr. St. Bačkis, po gėlę įteikė studentų vėliavos krikštatėviai, M. Šaulienė ir St. Lušys.

Jubilėjaus proga ateitininkus sveikino Ateitininkų Federacijos Valdybos vardu dr. V. Vygantas, moksleivių kuopos dvasios vadas kun. J. Pakalniškis, LRKF vardu St. Lukas, vėliavos krikštatėvių vardu St. Lušys. Raštu sveikino Lietuvos vyčiai, Korp Neo-Lituanica New Yorko skyrius, New Yorko studentų Santara, Akademikių Skaučių draugovė.

Sugiedojus ateitininkų himną vėliavos buvo išneštos. Toliau sekė dr. St. Bačkio paskaita, „Ištikimybė Kristui, ištikimybė Lietuvai". Prelegentas paryškino Kristaus Valdovo reikšmę mūsų laikam, ir ypač pažymėjo krikščioniško gyvenimo veiklos pagyvinimą.

Posėdį baigėm sugiedodami Lietuvos himną.

Vakare vėl visi susitikom Ateities koncerte. Programą išpildė Dana Stankaitytė, Jonas Vaznelis ir Aleksas Mrozinskas.

Visiems dalyviams ši diena paliko didelį įspūdį.

NEW YORKO DRAUGOVĖ

Stovyklos ir Kongreso nuotaikoj pradėjom naujo semestro veiklą.

Pirmas susirinkimas įvyko spalio 1 d. ponų Lušių bute. Susirinkimui pirmininkavo Algis Šaulys, sekretoriavo Lina Skučaitė. Išklausėm įvairiausių pranešimų: apie praeitų metų veiklą, iždo stovį ir studentų at-kų suvažiavimą. Revizijos komisija buvo išrinkta, į kurią įeina: Lina Skučaitė, Alfonsas Dzikas ir Edmundas Adomaitis. Naujas pirmininkas, Gediminas Naujokaitis, pakalbėjęs apie pramatytą ateinančių metų veiklą. Pirmas iš planų bus įvykdytas spalio 30-tą dieną, tai bus metinė šventė.

Spalio 15 d. pas p. Vainius draugovė turėjo antrą šių mokslo metų susirinkimą. Pirmininkavo Rimas Gedeika, sekretoriavo Irena Bražinskaitė. Šio suirinkimo paskaita buvo skirta kandidatams, jiems padėti pasiruošti egzaminams. P. Lušys mums paaiškino trijų principų — katalikiškumo, tautiškumo ir visuomeniškumo — prasmę. Sekantis susirinkimas numatytas lapkričio 18-tą dieną.

Nuoširdūs sveikinimai ir linkėjimai

A. Kalvaitytei ir S. Kinduriui,

A. Korsakaitei ir Dr. Sutkui,

D. Papievytei ir K. Čampei,

R. Pemkutei ir A. Ostrauskui,

M. Petkiutei ir J. Gailevičiui —

sukūrusiems lietuviškas šeimas.

ATEITIS

Bostono moksleivių at-kų Maironio kuopos paskelbtame straipsnių konkurse Vida Galdikaitė laimėjo antrą premiją. Pirmą premiją laimėjo Audronė Barūnaitė. Jos straipsnį spausdinsime vėliau. **Red.**

TORONTO AT-KŲ SUSIRINKIMAS

Toronto at-kų susirinkimas įvyko š.m. spalio 31 dieną, Prisikėlimo parapijos klebonijoje. Šis susirinkimas buvo ypatingai pažymėtas At-kų Federacijos vado, prof. Sužiedėlio atsilankymu.

Po maldos, kurią sukalbėjo dvasios vadas Tėvas Rafaelis, prof. Sužiedėlis mums tarė žodį. Jis gražiai papasakojo apie „Ateities" pradžią ir veiklą, ir apie at-kų idealus, ypatingai iškeldamas mintį kad, at-kų idealas turi būti siekiamas dėl jo paties, ne dėl kokio pelno kurio jis gali mums atnešti.

Po prof. Sužiedėlio žodžio, buvo diskutuojami einamieji reikalai. Šia proga mes kalbėjome apie planuojamą ekskursiją į Hamiltono 50 metų Jubiliejinę šventę.

Toliau žiūrėjome filmą, paruoštą padėti pasirinkti savo profesiją. Čia buvo parodyta inžinerijos, chemijos, slaugių, bei kitų profesijų gerosios ir blogosios pusės.

Susirinkimas buvo užbaigtas malda, po kurios at-kai išsiskirstė į Kristaus Karaliaus Minėjimą parapijos salėje.

Aldona Bužinskaitė
Toronto

ATSIŲSTA PAMINĖTI

1. Mykolas Biržiška — **Dėl Mūsų Sostinės,** (Iš Vilniaus darbo atsiminimų).

Nidos Knygų Klubo Leidinys Nr. 30. 1960. London, W. 10. 305 puslapiai.

2. Pranas Naujokaitis — **Akmens Širdis** — Elegijos Išleido „Ateitis", Brooklyn, 1960 m. Tiražas 200 egz. 104 puslapiai.

3. Romualdas Kisielius — **Pirmoji Sėja.** Išleido leidykla Pašvaistė, New York, 1960. Viršelis ir iliustracijos dailininkės Jinos Totilaitės 50 puslapių.

4. **Rinktinė,** Nidos Knygų Klubo Leidinys Nr. 7. 1960, London, W. 10. 80 puslapių.

5. Leonardas Andriekus — **Saulė Kryžiuose.** Išleido Pranciškonų spaustuvė, 1960. Iliustravo Telesforas Valius — 208 puslapiai.

6. **Eglutė,** vaikų laikraštėlis. Lapkritis 1960 m. Administracija: Immaculata Conception Convent, RFD 2.

1960 METŲ ATEITIES TURINYS

STRAIPSNIAI

Ateitininkų linkmė 146
BAČKIS, DR. S. A. — Turime atlikti, ko iš mūsų laukia tėvynė 57
CORREA, CARLOS A. — Ecuadoro katalikiškojo jaunimo sąjudžiai 215
A. D. — Vysk. Merkelis Giedraitis 27
DRAUGELIS, DR. ELIZIEJUS — Ateitininkų sąjūdis 59
KIDYKAS, S.J. TĖV. J. — Ar dar tie patys? 64
K$DYKAS, S. J., Tėv. J. — Ateitininkijos liudijimas 134
KIDYKAS, S.J., TĖV. J. — Būdingas bruožas 166
KIDYKAS, S.J., TĖV. J. — Dabartinės veiklos formos 87
KIDYKAS, S.J., TĖV. J. — Į jubilėjų žengiant 1
KIDYKAS, S.J., TĖV. J. — Jubilėjiniai mąstymai 34
KIDYKAS, S.J., TĖV. J. — Kam Tavo pasaulis? 239
KIDYKAS, S.J., TĖV. J. — Perdaug religijos? 223
KIDYKAS, S.J., TĖV. J. — Uola, ne smėlis 223
KLEIVA, KAZYS — Pragiedruliai jubilėjiniais metais 129
KLEIZA, VACLOVAS — Sudarome vieną šeimą 105
LEIMONAS, S. — Žvilgsnis ateitin 81
LIULEVIČIŪTĖ, AUKSĖ — Ideologinė kova pasauly 246
McCABE, O.P., HERBERT — Studento vaidmuo bažnyčioje 211
MEŠKAUSKAS, LEONAS — Religija Brazilijoj 248
MOKSLEIVĖ — Kas kaltas? 203
MOTEKAITIS, MANIGIRDAS — Jubilėjinis menas, jubilėjiniame kongrese 194
P. S-tė — Ateitininkų kongreso įspūdžiai (1920 m. kongresas Kaune) 3
SAKADOLSKIS, RIČARDAS — Žvilgsnis šeši metai atgal (1954 m. Kongresas Čikagoje) 163
SKRUPSKELIS, K. — Apie ateitininkų ideologiją 241
SUŠINSKAS, KUN. A. — Autoritetas, kuris save griauna 93
SUŠINSKAS, KUN. A. — Dvikojai parazitai 117
SUŠINSKAS, KUN. A. — Ištvermės šaltinis 8
SUŠINSKAS, KUN. A. — Patrauklioji puošmena 68
SUŠINSKAS, KUN. A. — Tinginys ir kelią koja rodo 42
SUŠINSKAS, KUN. A. — Tinkamai ir maloniai 139
SUŽIEDĖLIS, SIMAS — Kad tėvynė spindėtų atgimimo aušra (tretysis kongresas Kaune 130
SUŽIEDĖLIS, SIMAS — Laisvėj sušvitę aukso spinduliai (pirmasis kongresas Kaune) 89
SUŽIEDĖLIS, SIMAS — Papėdė milžiniškai statulai (antrasis ateitininkų kongresas Kaune) 107
SUŽIEDĖLIS, SIMAS — Pirmosios pažintys Kaune 238
SUŽIEDĖLIS, SIMAS — Vilniuje 1918 - 1920 metais 222
TIva — Atsisveikinant 161
VIRGINIJA — Ateitininkai ir mes studentai 252

DAILIOJI LITERATŪRA

ANDRIEKUS, L. — Bernelių Mišios (eil). 237
BAGDONAS, A. P. — Eilėraščiai 66
ČEPULEVIČIUS, BRONIUS — Pario obuolys (eil.) 221
DABUŠYTĖ, BIRUTĖ — Eilėraščiai 92
DALIA — Eilėraščiai 86
DURICKAITĖ, R. — Eilėraštis 221
EIGELYTĖ, J. — Eilėraščiai 169
JIMENEZ, JUAN RAMON — Ištraukos iš Andalūziškos Elegijos 220
KAREČKAITĖ, VILIMANTA — Eilėraščiai 118
KARUŽA, KAZIMIERAS — Įsikalbėjimas (eil.) 92
KISIELIUS, R. — Naktis (eil.) 237
KRIVULĖ, A. — Esmė (eil.) 221
LIAUDA — Eilėraščiai 28
LIAUDA — Eilėraštis 189
LIAUDA — Kažin? (eil.) 162
LIAUDA — Tėviškės naktis (eil.) 176
LIPČIŪTĖ, DANUTĖ — Eilėraštis 221
LIPČIŪTĖ, DANUTĖ — Jie mūsų broliai (eil.) 189
LIUGA, EDVARDAS — Du eilėraščiai 221
MILAŠIUS, OSKARAS V. — Nemiga (eil.) 63
NERIMA, NARUTĖ — Eilėraščiai 146
NERIMA, NARUTĖ — Pradalgėliuos 221
NERIMA, NARUTĖ — Rudens mozaika 9
SADŪNAITĖ, DANGUOLĖ — Šv. Teresėlė - Kūdikėlio Jėzaus (eil.) 111
SKIRGA, JULIUS — Mergaitė (novelė) 199
ŠOLIŪNAS, J. — Eilėraščiai 37
ŠOLIŪNAS, J. — Eilėraščiai 82
ŠOLIŪNAS, J. — Laidotuvių trilogija (eil.) 142
ŠOLIŪNAS, J. — Tu neverk (eil.) 221
VYTAS, K. — Debesėli (eil.) 168
VYTAS, K. — Vėjelis (eil.) 221

RECENZIJOS

Atskleista knyga 176
A. D. — Selected Lithuanian Short Stories 124
A. D. — Marijos garbinimas Lietuvoj; Das Wesen der menschlichen Persoenlichkeit; Upeliai negrįžta į kalnus; Šviesos mergaitė
I. K. S. — Lietuviškas liberalizmas 15
KATELYTĖ, ANGELĖ — Atskleista knyga 202

KAVALIŪNAS, VACYS — Tikrovė — ne čia 201
SKRUPSKELYTĖ, VIKTORIJA — Antaną Vaičiulaitį paskaičius 217
SUŠINSKAS, ALFA — Prano Alšėno „Maži žodžiai" 209

DARBAI IR ŽMONĖS

D. — A. a. Vysk. V. Padolskis 135
Kun. Viktoro Dabušio sukaktis 140
KUN. JONAS KIDYKAS, S.J. — Ateitininkų Federacijos vyriausias dvasios vadas 2
Mirė arkivyskupas metropolitas J. Skvireckas — Šv. Rašto vertėjas 11
RAUCKINAS, ST. — A. a. Prof. Dr. Kazys Pakštas 186
Rengiasi jubilėjiniams metams 10
SKIRMUNTAITĖ, AUŠRELĖ — NAC suvažiavimas 10

IŠ ORGANIZACINIO GYVENIMO

BUVUSI — Kanados ateitininkų šventė 152
DAMUŠIS, ADOLFAS — Jubilėjinio kongreso slenkstyje 29
J. G. — Clevelando ateitininkų šventė 119
GAILIUŠYTĖ, JŪRA — Sėkmingas ateitininkų Jubilėjinis Kongresas 190
Jubilėjinio Ateitininkų Kongreso programa 137
Jubilėjinio kongreso žinios 46, 70
D. K. — Stipri Los Angeles ateitininkų šventė 73
KLUMPĖ, JOKŪBAS — SAS ideologiniai kursai 148
Metinė studijinė tema 244
MAS Centro Valdybos žodis 12
MAS Suvažiavimas Čikagoje 47
PAULIUKONYTĖ, GRAŽINA — Naujosios Anglijos ateitininkų šventė Marianapoly 150
PAULIUKONYTĖ, GRAŽINA — Pax Romana seminaras Marianapoly 94
RAUCKINAS, S. — Jubilėjiniam kongresui artėjant 83
SKIRMUNTAITĖ, DAINA — Trys savaitės iš ateitininkijos gyvenimo 178
ZARANKA, PR. — Ateitininkai ir Dainavos stovykla 141
Ž-ČIUS, J. — Ateities žurnalo koncertas 121

SPORTAS

BURNEIKIS, R. — Sportas 179
ČERKELIŪNAS, K. — Olimpiniai žiemos žaidimai 72
KIRVELAITIS, J. — Žvilgsnis į J.A.V. fuhtbolą 14
RIPSKIS, STASYS — 1960 metų olimpiados lengvoji atletika 224
ŠALČIUS, JONAS — Sportas 205
ŠILAINIS, JONAS — Sporto reforma 255
ŠOLIŪNAS, JONAS — Diplomatinė sporto šventė 154
ŠOLIŪNAS, JONAS — Saludos Amigos! 123
ŠOLIŪNAS, JONAS — Sportinė spauda mūsuose 50
ŠOLIŪNAS, JONAS — Vienos šventės proga 98

ĮVAIRŪS

AIDIS, ALOYZAS — Vieno vakaro mintys 157
A.. D. — Pax Romana suvažiavimas Filipinuose 32
GALDIKAITĖ, VIDA — Mūsų kalba 256
KAUFMANAS, PETRAS — Erdvės plėtimasis ir nuolatinis medžiagos tvėrimas 44
Laisvosios Europos ateitininkų suvažiavimo žodis ateitininkams už geležinės uždangos 193
MAPĖ — Duetas iš Dainavos 168
Naujos redakcijos žodis 185
PAULYTĖ, LEONIDA — Iš ateitininkės dienoraščio 143
Per aspera ad astra 170
Popiežiaus Jono XXIII laiškas Lietuvos vyskupams 25
REPŠYS, RIMANTAS — Kodėl studijuoti 225
SABALIS, A. — Ateitininkų vėliava 6
ŠARKA, RIMANTAS — Integracija 225
SPAUDOS APŽVALGA 254
SPINGYTĖ, RYTĖ L. — Motinos diena 113
Sveikinimas Lietuvos ateitininkams 7
ŽYS, E. — Aštuntas kambarys 169
VYTENIS — Per prizmę, ateitininkiškojo gyvenimo aktualijos: 13, 49, 71, 97, 122, 153, 198 232, 250

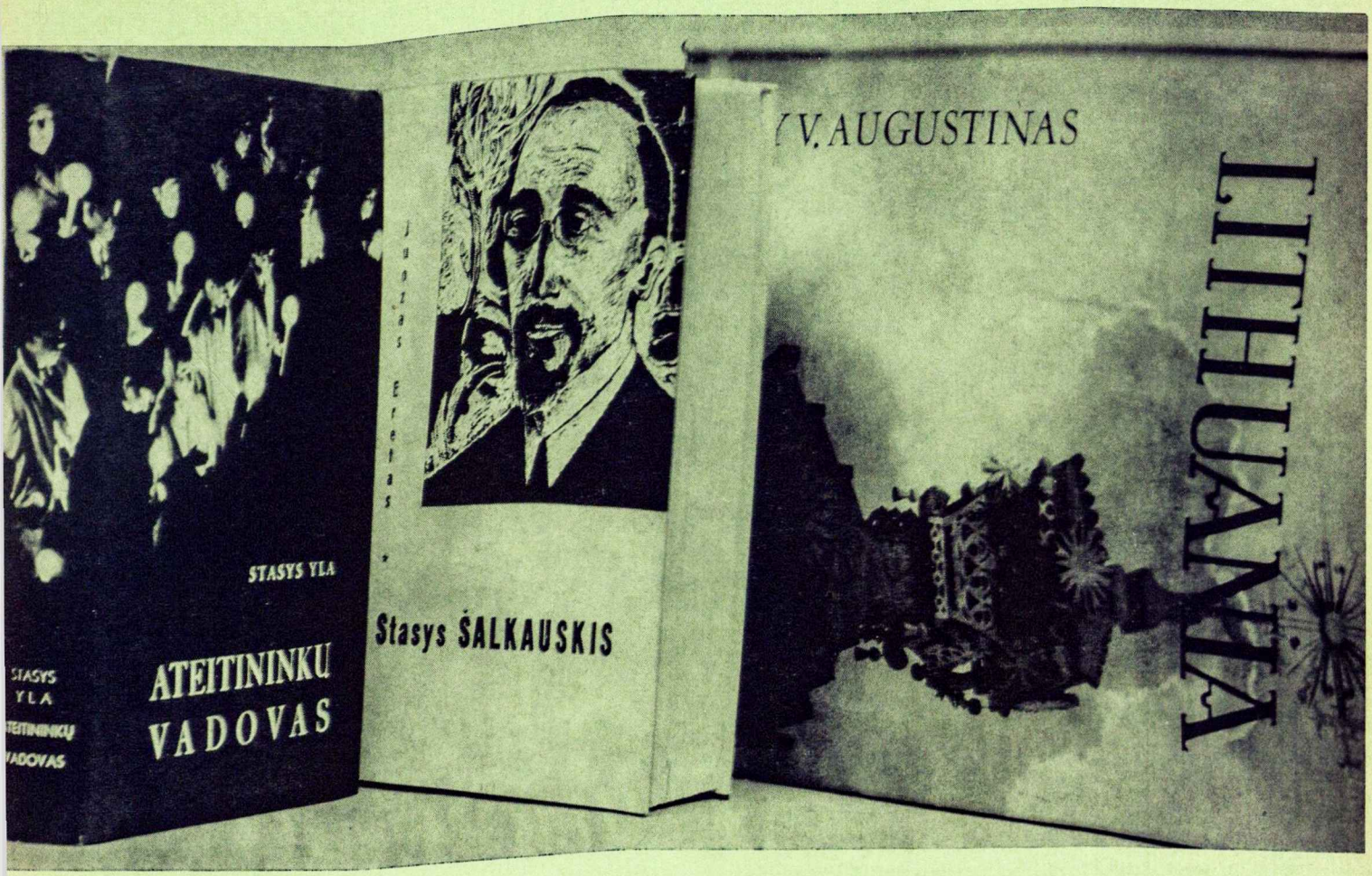

GERIAUSIA KALĖDINĖ DOVANA YRA KNYGA

Ateitininkų Federacijos knygų leidykloje ATEITIS galima gauti šios knygos:

Vyt. Augustino — Lietuvos vaizdų albumas LIETUVA	5.00 dol.
Kun. St. Ylos — Ateitininkų Vadovas	4.00 dol.
Prof. J. Ereto — Stasys Šalkauskis	4.00 dol.
Prof. St. Šalkauskio — Ateitininkų Ideologija	3.00 dol.
Vysk. V. Brizgio — Negesinkime Aukurų (atpiginta)	1.00 dol.
Kun. J. Petrėno — Šv. Pijus X (atpiginta)	1.00 dol.
Sibiro lietuvaičių maldaknygė — Marija, gelbėki mus	1.00 dol.
Vitalijos Bogutaitės — Veidrodis jūros dugne	2.00 dol.
Kalėdiniams sveikinimams atviručių (20 su vokais)	1.00 dol.

Užsakymus siųsti:

Ateitininkų Federacija

916 Willoughby Ave.,

Brooklyn 21, N. Y.

Visi šie leidiniai gaunami ir pas platintojus.

ALp(LKA)1786
1960, Nr.10

Naujai pašventinta SAS N. Y. dr-vės vėliava, spalio 30. 1960. Prie vėliavos iš k. į d. Dalia Minkūnaitė, Gediminas Naujokaitis ir Nastutė Umbrazaitė.
Nuotr. V. Maželio

80 725 85